

[Zadajte text]

Diagnóza	Priemer výskytu	obyvatelia	Prevalencia %	Počet LM	Prepočet LM na 1000 pacientov
Kardiovaskulárne ochorenia	2351	21 780	10,79	0	0,00
Mozgovo cievne ochorenia	744	21 780	3,42	0,50	0,67
Diabetes mellitus	1412	21 780	6,48	0,5	0,35
Pneumologické ochorenia	1160	21 780	5,33	0	0,00

Zdroj: BBSK, údaje k 31.12.2018

Základná a environmentálna infraštruktúra

Ovzdušie

V obci Hrnčiarske Zalužany sa nenachádza žiadny veľký znečisťovateľ ovzdušia. Obec je plne plynofikovaná, čím sa do ovzdušia dostáva minimálne množstvo nebezpečných látok. Očakávame, že aj v budúcom období nebudú v obci produkované splodiny znečisťujúce ovzdušie.

Voda

Obec má vybudovaný verejný vodovod. V obci je naň napojených cca 80 % obyvateľov. Z celkovej trasy vodovodu je k 31.12.2006 vybudovaných 4 200 metrov. Na vodovod je napojených 120 domácností k 31.12.2006 z celkového počtu domácností 300. Ostatní obyvatelia sú pitnou vodou zásobovaní z vlastných studní. Verejný vodovod v obci je v správe Stredoslovenskej vodárenskej a prevádzkovej spoločnosti a.s., Banská Bystrica.

Málinec – Poltár – Rimavská Sobota (MSV) Zdrojom vody pre vodovod SKV je vodná nádrž Málinec na Ipli. VN Málinec (450 l.s₋₁, kapacita úpravne vody je 280 l.s₋₁, celkový ovládateľný objem 24,39 mil. m³). SKV Málinec zásobuje pitnou vodou okres Poltár a Lučenec.

Rimavskosobotský SKV (ďalej RSV)

V súčasnosti je z RSV dodávaná pitná voda do okresu Poltár, Rimavská Sobota. Hlavným zdrojom RSV je VN Klenovec na Klenovskej Rimave. Celková kapacita vodných zdrojov pre RSV je v súčasnosti Q_{min} = 321,0 l.s₋₁. Obec Hrnčiarske Zalužany je zásobovaná pitnou vodou z úpravovne vody Klenovec.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec má vybudovanú časť –1314,52 m verejnej kanalizácie. Vybudovaná časť kanalizácie je plne funkčná, napojená na vlastnú čističku odpadových vôd. Občania nenapojení na kanalizáciu zachytávajú odpadové vody v žumpách a septikoch.

Plynofikácia, zásobovanie teplom

Južnými okresmi Banskobystrického kraja (Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota a Veľký Krtíš) vedie sústava štyroch línií tranzitného plynovodu pre medzinárodnú dopravu zemného plynu.

Medzištátny plynovod „Bratstvo“ s veľmi vysokým tlakom je vedený po samostatnej trase a prechádza okresmi Krupina, Lučenec, Revúca, Veľký Krtíš a Rimavská Sobota. Z hľadiska dopravy a dodávky plynu má základný význam

Medzinárodný plynovod BRATSTVO VVTL DN 700 s veľmi vysokým tlakom. Vlastný odber plynu sa realizuje zo súbežného plynovodu DN 100 prostredníctvom odbočiek a prípojok pre jednotlivé sídelné útvary.

Diaľkový plynovod s názvom Sklársky plynovod vedie cez Lovinobaňu – Utekáč a prechádza okresmi Lučenec a Poltár. Do prevádzky bol uvedený v roku 1970, priemer 200 mm, max. tlak Mpa je 205 Mpa.

Obec zásobuje plynovod s názvom Odbočka do Hrnčiarskych Zalužian, trasa plynovodu je Poltár – Hrnčiarske Zalužany. Do prevádzky bol uvedený v roku 1989, priemer 150 mm a max. tlak je 2,5 Mpa.

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Obec Hrnčiarske Zalužany sa rozprestiera na území okresu Poltár. Základ dopravného skeletu predstavuje súčasná trasa štátnej cesty I/ 50 (E571) a II/595. Urbanizačnou osou poltárskeho okresu je os Lučenec – Poltár – Kokava nad Rimavicou, cesta II/595, na rozhraní Lučenskej kotliny. Cesta I/50 (E 571) - Bratislava - Sered' - Nitra - Žiar nad Hronom - Zvolen - Lučenec - Rožňava - Košice, smer západ – východ.

Železničná doprava

V hodnotenom území sa nachádza železničná trať – železničná osobná doprava. Základ dopravného skeletu predstavuje trasa Bratislava –Lučenec – Košice. Hlavnou osou poltárskeho okresu je os Lučenec – Poltár – Kokava nad Rimavicou – Utekáč. Trať má regionálny charakter. Ďalšie regionálne trate Breznička – Katarínska Huta, Hronská Dúbrava – Banská Štiavnica („Trať Mládeže“), Rimavská Sobota – Poltár, Chvatimech – Hronec a časť trate Plešivec – Muráň zasahujúca do Banskobystrického kraja. Všetky tieto trate sú vo veľmi zlom technickom stave a bezprostredne im hrozí obmedzenie, alebo zastavenie prevádzky Železničná sieť a celá jej následná infraštruktúra sa nachádza v stave výrazného zaostávania za vyspelými krajinami (jednokoľajová hlavná trať, stupeň jej opotrebovania, zastaralý park hnacích vozidiel, vozňov, údržba zabezpečovacích zariadení, budov a pod.). V obci je vybudovaná železničná trať, no od roku 2000 je nefunkčná.

Verejná hromadná doprava

Hromadnú autobusovú dopravu pre obec zabezpečuje SAD autobusovými spojmi s priamym spojením obce so sídelnými útvarmi Lučenec, Poltár a Rimavská Sobota. Počet spojov v pracovných dňoch je postačujúci. Z časového hľadiska absentujú spoje po 17,30 hod. v pracovných dňoch a v dňoch pracovného pokoja počas celého dňa.

V obci sa nachádzajú tri obojsmerné autobusové zastávky s vyhovujúcou pešou dostupnosťou pre obyvateľov. Vzhľadovo autobusové zastávky sú vyhovujúce no sú zastarané. Autobusová doprava je výlučnou hromadnou dopravou zabezpečenia spojenia obce s mestami s vyššou vybavenosťou. Zlepšenie autobusovej dopravy v obci predpokladá najmä nasadenie väčšieho počtu menších autobusov a koordináciu spojov tak, aby sa dosiahol priemerný štandard dostupnosti obce počas víkendových dní a v pracovných dňoch po 17,30 hod.

Statická doprava

V obci sú vybudované parkovacie plochy pri objektoch občianskej vybavenosti – obecný úrad, obchody, cintorín, pošta, ihrisko. Väčšina má nekvalitný povrch a nezapadajú harmonicky do týchto priestorov. Vzhľadom na charakter bytovej zástavby formou IBV je parkovanie a garážovanie riešené priamo na pozemkoch. Na krátkodobé parkovanie sa používajú obslužné komunikácie.

Pešia doprava

Pešia doprava je vzhľadom na intenzitu dopravy na miestnej komunikácii v obci bezpečná. Popri komunikácii je vybudovaný peší chodník, na niektorých úsekoch v oboch smeroch.

Technická infraštruktúra

Obce vo verejnej telefónnej sieti patrí do sekundárneho centra Banská Bystrica a primárnej oblasti – regionálnej oblasti Lučenec, pod ktorý spadá uzlový telefónny obvod Veľký Krtíš. Telefonizácia je zabezpečená z UTO Lučenec. Telekomunikačný rozvod miestnej telefónnej siete (MTS) je zabezpečovaný vzdušnými káblovými vedeniami, ktoré sú v uspokojivom technickom stave.

V súčasnosti cez okres vedie optokábel v smere Lučenec -Poltár - Rimavská Baňa - Hnúšťa - Tisovec - Brezno (sever - juh).

Iné druhy telefónnej siete

V rámci pokrytia územia Slovenska signálom Verejnej rádiotelefonickej siete sú vybudované základňové stanice pre šírenie signálu VRS systémom GSM 900 MHz a GSM 1800 MHz. V súčasnosti pôsobia na Slovenskom trhu traja mobilní operátori – Orange Slovensko, a.s. Bratislava, spoločnosť T-mobile a Telefonica O₂. Tieto spoločnosti majú na území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja. Pokrytie obce je na požadovanej úrovni.

Energetika

Odber elektrickej energie je v Banskobystrickom kraji zabezpečený dodávkou elektrickej energie po nadradenom prenosovom systéme ZVN 400 kV a VVN 220 kV a distribučnom rozvodnom systéme 110/22 kV, prostredníctvom energetických uzlov 400/220/110 kV rozvodní a transformovní.

Prenosová sústava 400 kV je rozvedená v južnej časti riešeného územia, s napojením na celoeurópsku 400 kV sústavu, prechádza v smere Levice – Rimavská Sobota – Moldava nad Bodvou. V energetickom uzle 400 kV rozvodne EMO je prepojená so severnou vetvou v smere EMO – Horná Ždaňa – Liptovská Mara. Banskobystrický kraj je na túto nadradenú prenosovú sústavu pripojený prostredníctvom dvoch 400 kV rozvodní a transformovní nachádzajúcich sa v riešenom území a to Rz Horná Ždaňa a Rz Rimavská Sobota. sietie a to vedením Lučenec – Rimavská Sobota a Levice – Rimavská Sobota.

V Poltári sa nachádza rozvodňa VVN/VN s trojfázovým transformátorom 2x25 MVA odkiaľ vedú zásobovacie zariadenia VN 22 kV lúčovito do jednotlivých sídelných útvarov a k väčším odberateľom. VN 22 kV prípojky distribučnej linke sú ukončené vonkajšími stožiarovými a murovanými trafostanicami s prevodom 22 kV / 0,4 kV, ktoré cez vzdušnú sieť zabezpečujú dodávku elektrickej energie priamo odberateľom. Sekundárne rozvody NN sú riešené vonkajšími vzdušnými vedeniami na betónových podperných bodoch spolu s verejným osvetlením. Verejné osvetlenie v obciach je riešené výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov upevnené na podperných bodoch spolu s NN sekundárnym rozvodom. Spínanie svetiel je riešené prostredníctvom skriň RVO pri trafostaniaciach.

Spoločenská infraštruktúra

Kultúrno-spoločenský život je v obci zabezpečovaný nielen prostredníctvom obecného úradu, ale tiež v rámci záujmových združení občanov.

- Únia žien
- Klub dôchodcov
- Slovenský červený kríž
- Poľovnícke združenie Dukla
- Rybárske združenie (patrí pod Rybárske združenie Poltár)
- Telovýchovná jednota Slovan
- Súbor Hrnčiarka
- Šachový klub
- Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Športové kluby v obci

- TJ Slovan Hrnčiarske Zalužany futbalový oddiel
- Šachový klub

Kultúrne – historické hodnoty

Obec Hrnčiarske Zalužany vznikla asi v 12. storočí. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1326 pod názvom "Zalusan" a patrila Jánokyovcom a Jákofoyovcom. V novoveku patrila obec viacerým drobným zemanom. Obyvatelia sa zaoberali hospodárstvom, no predovšetkým hrnčiarstvom. Vyrábali keramiku, ohňovzdorné tehly, škridlu. Aj preto sa v roku 1773 objavuje nový názov obce "Hrnčiarske Zalussany". V roku 1828 mala obec 80 domov a 605 obyvateľov. Erb obce je vytvorený podľa pečate z druhej polovice 18. storočia. V súčasnosti tradíciu hrnčiarstva v obci reprezentuje Výrobné družstvo Šamotka, a aj súkromní remeselníci.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Dôsledkom pôsobenia prirodzených síl v krajine vznikajú javy, ktoré označujeme ako prírodné stresové faktory. Do ich skupiny zaraďujeme všetky geodynamické procesy, ktoré vznikajú v dôsledku náhleho uvoľnenia potenciálnej energie akumulovanej v seizmických, vulkanických, svahových, gravitačných systémov a podobne. V krajine sa vyskytujú prirodzene a organizmy sa na ne vedú adaptovať.

Radónové riziko

Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie.

V závislosti na objemovej aktivite radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti pôdy možno územie Slovenskej republiky rozdeliť do troch skupín podľa výšky radónového rizika s nasledovným pomerom: 53 % nízke, 46,7 % stredne a len 0,3 % SR s vysokým radónovým rizikom.

Pri hodnotení radónového rizika v záujmovom území sme vychádzali z údajov ŠGÚDŠ Geofyzikálne mapy - Mapy prírodnej rádioaktivity. V okrese Poltár prevláda stredný stupeň radónového rizika. Súvislejšie územie s nízkym radónovým rizikom sa nachádza v strede východnej časti okresu (obce Selce, České Brezovo, Uhorské), vo zvyšnej časti okresu len sporadicky.

Seizmicita

Seizmické ohrozenie vyjadruje pravdepodobnosť neprekročenia seizmického pohybu počas denného časového intervalu na zvolenej záujmovej lokalite.

Územia zaraďujeme na báze izolínií maximálnej nožnej intenzity zemetrasenia. Určuje nám potenciálny výskyt zemetrasenia určitej intenzity. Seizmické ohrozenie sa vyjadruje v hodnotách makroseizmickéj intenzity (°MSK 64).

Okres Poltár je približne rovnako zahrnutý v pásme 6. stupňa (nižšie riziko seizmického ohrozenia) medzinárodnej stupnice MSK-64 (Medvedevova-Sponheuerova-Kárnikova stupnica), ktoré pokrýva jeho južnú a východnú časť a pásme 6. – 7. stupňa (vyššie riziko seizmického ohrozenia), ktoré zaberá zvyšok územia – severnú a západnú časť.

Svahové deformácie

Svahové deformácie sa prejavujú narušením stability hornín na svahu, čím vznikajú rôzne typy gravitačných deformácií. Geologická stavba Slovenska vytvára vhodné podmienky pre svahové pohyby a vznik celého radu konkrétnych deformácií svahov, ako sú blokové deformácie, zosuvy, zemné prúdy, a i.

Zosuvné riziko v niektorých regiónoch Slovenska v súčasnosti narastá aj v dôsledku intenzívnejšieho smerovania stavebnej činnosti z rovinných a mierne uklonených území do svahovitých a viac exponovaných oblastí. Tento trend je zrejmý najmä v obciach hornatých oblastí Slovenska. Spôsobuje ho nedostatok vhodných stavebných pozemkov v rovinných územiach, ale často aj cielené umiestnenie stavieb na svahy v dôsledku atraktivity prostredia (www.geology.sk).

Najrozšírenejším typom sú zosuvy, pri ktorých dochádza na svahu ku gravitačným pohybom horninového pokryvu po šmykových plochách.

V okrese Poltár sú svahové deformácie zriedkavým javom. Na niekoľkých malých roztrúsených lokalitách sa prejavujú zosuvmi (k. ú. obce Šoltýska).

Územie ohrozené lavínami

Lavínou označujeme náhly pohyb snehových más s objemom viac ako 100 m^3 s dĺžkou viac ako 50 m z odtrhového, cez transportné až po akumulčné pásma. Pre vznik lavín sú dôležité hlavne tri skupiny faktorov: geomorfologické, meteorologické a zloženie snehovej pokrývky.

Na území okresu Poltár sa nevyskytujú lavínózne svahy.

Inundačné územia, oblasti s existenciou významných povodňových rizík a oblasti, v ktorých možno predpokladať ich pravdepodobný výskyt

Inundačné územie je podľa § 20 zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z. z., novely 292/2017 Z. z., územie priľahlé k vodnému toku, ktoré je počas povodní zvyčajne zaplavované vodou vyliatou z koryta. Inundačné územie smerom od koryta vodného toku vymedzuje:

- záplavová čiara povodne vo vodnom toku, ktorá sa určuje:
 - výpočtom priebehu hladiny vody povodne so strednou pravdepodobnosťou výskytu, ktorej maximálny prietok odhadnutý ústavom sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov,
 - geodetickým meraním priebehu záplavovej čiary v čase kulminácie hladiny vody pri povodni, ktorej maximálny prietok ústav vyhodnotil ako prietok s dobou opakovania dlhšou ako priemerne raz za 50 rokov,
- líniová stavba, ktorej účelom alebo jedným z účelov je ochrana pred povodňami, ak zabezpečuje ochranu pred povodňami pre maximálny prietok, ktorý sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov.

Rozsah inundačného územia je určený okresným úradom vyhláškou, na základe návrhu na určenie rozsahu

inundačného územia, vypracovaného správcom vodohospodársky významných vodných tokov.

V okrese Poltár nie je inundačné územie explicitne vytýčené. Priestorovo je definované len polohou ochranných hrádzí po oboch stranách Ipľa, od obce Málinec až po vyústenie z okresu.

- Antropogénne stresové faktory

Do tejto skupiny patria všetky hmotné i nehmotné prejavy ľudských činností, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú prirodzený vývoj ekosystémov. Stresor v krajine možno definovať ako negatívny faktor, ktorý v rôznom časovom horizonte vyvolá v krajinnom ekosystéme stres, teda zapríčiní negatívne, často nezvratné zmeny. Ide o faktor prostredia, ktorý negatívne pôsobí na prirodzený vývoj krajinných ekosystémov. Objektom pôsobenia tu nie je len živý organizmus, ale ekosystém ako celok.

- Primárne stresové faktory

Primárne antropogénne stresové javy (prvotní pôvodcovia stresu) sa prejavujú plošným záberom prírodných ekosystémov. Charakteristickým znakom týchto stresorov je ich jednoznačné plošné vymedzenie v krajine. Dôsledkom lokalizácie primárnych stresových faktorov je zmena štruktúry a využívania krajiny (zánik prirodzených ekosystémov v

dôsledku vývoja antropických aktivít), ako i ohrozenie migrácie bioty v dôsledku bariérového pôsobenia týchto stresorov. Primárne stresové faktory sa podrobnejšie hodnotia v rámci SKŠ. Patria sem nasledujúce antropogénne, resp. poloprírodné prvky:

- areály priemyselných podnikov, výrobných prevádzok a skladov, logistické centrá, dobývacie areály,
- poľnohospodárske areály,
- sídelné plochy,
- rekreačné a športové areály,
- zariadenia technickej infraštruktúry,
- dopravné zariadenia,
- vodohospodárske zariadenia – bariéry na vodných tokoch,
- hydromelioračné opatrenia a zariadenia,
- veľkobloková orná pôda.

Areály priemyselných podnikov, výrobných prevádzok a skladov, logistické centrá, dobývacie areály

Podľa charakteru výroby majú negatívne účinky na kvalitu vody, hlučnosť, prašnosť, zápach, znečistenie ovzdušia a podobne. Súčasným negatívnym trendom je umiestňovanie týchto areálov na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde.

Tabuľka č. 21: Prehľad priemyselných podnikov a výrobných prevádzok v okrese Poltár

Poľnohospodárske areály

Poľnohospodárske areály bývajú zväčša situované na okraji sídiel. Ich plošný záber a mierka sú dominantné predovšetkým pri vidieckych sídlach v porovnaní ich výmery s výmerou samotného sídla. Častým javom býva ich nevhodné umiestňovanie na vizuálne exponovaných miestach, bez akejkoľvek izolácie vegetáciou. Medzi negatívne vplyvy poľnohospodárskych areálov patrí ich plošný záber s oploštením, zápach zo živočíšnej či inej výroby, hluk (predovšetkým pri areáloch so zmenenou či pridruženou funkciou), degradácia pôdy, znečistenie vody a podobne.

Areály poľnohospodárskej veľkovýroby boli vybudované takmer v každej obci s výnimkou Utekáča a Zlatna. Pomerne veľa z nich a to hlavne v Lučeneckej kotline je zaniknutá a zdevastovaná, také areály boli mapované v katastroch obcí Málinec, Ozdín, Poltár, Hrnčiarska Nová Ves, Poltár a Kalinovo. V niektorých prípadoch je časť areálu využívaná na drobnú priemyselnú výrobu.

K najväčším poľnohospodárskym areálom patrí Združené poľnohospodárske družstvo Poltár (výroba a predaj poľnohospodárskych produktov, k. ú. Poltár), Roľnícke družstvo Látky (produkcia a predaj poľnohospodárskych produktov, k. ú. Látky), Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Hrnčiarskych Zalužanoch (rastlinná a živočíšna výroba, k. ú. Hrnčiarske Zalužanoch).

V blízkosti poľnohospodárskych areálov sa nachádzajú hnojiská, ktoré sú potenciálnym nebezpečenstvom pre znečisťovanie podzemnej, ale aj povrchovej vody v dôsledku odtokania hnojovky. Hnojiská sa nachádzajú v k. ú. Rovňany, Hradište pri Uhorskom, Zelené, Turíčky, Kalinovo, Veľká Ves, po dve hnojiská v k. ú. Ozdín, České Brezovo a Hrnčiarske Zalužany, 6 hnojísk sa nachádza v k. ú. Veľká Suchá a 3 hnojiská v k. ú. Sušany.

Sídelné plochy

Koncentrácia obytných súborov súvisiaca s infraštruktúrou a vybavením zahŕňa v sebe celý rad negatívneho pôsobenia od zaťaženia hlukom, znečistenia vôd až po východisko pre šírenie invázných druhov rastlín a živočíchov.

Osídlenie je sústredené do 22 sídiel (21 vidieckych obcí a 1 mesto - Poltár) hlavne do Lučeneckej kotliny a údolia Ipľa a jeho hlavných prítokov a údolia Rimavice. Špecifikom Lučeneckej kotliny sú malé usadlosti, ktoré nachádzame hlavne v jej južnej a západnej časti. Pre severnú časť okresu (Stolické vrchy) je typické laznícke osídlenie s niekoľkými väčšími obcami. Zastavané plochy zaberajú 2,8 % plochy okresu. V posledných 10 – 15 rokoch nie je badateľné rozširovanie zastavaného územia obcí.

Mestá a obce majú negatívny vplyv hlavne ako zdroj zaťaženia hlukom, zdroj znečistenia ovzdušia cestnou dopravou a podobne.

Rekreačné a športové areály

Stupeň negatívneho vplyvu rekreácie a cestovného ruchu na ekologickú stabilitu je možné hodnotiť nepriamo na základe počtu návštevníkov za rok, materiálno-technického vybavenia, počtu a druhu horských dopravných zariadení, typu rekreačného využitia a podobne. Ich stresový účinok je podľa charakteru využitia celoročný alebo sezónny. Zvlášť negatívny dopad majú lyžiarske areály, ktoré agresívnym záberom zaberajú atraktívne polohy horských masívov.

Významnejšie rekreačné areály sa v okrese Poltár nenachádzajú. Menšie rekreačné areály zahŕňajú najmä lokality rekreačných chalúp či väčších rekreačných objektov, ktoré sú v pomerne hojnom počte vybudované či takto využívané v severnej hornej časti okresu.

Zariadenia technickej infraštruktúry - energetické zariadenia a produktovody

Elektrovody VVN, VN, trafostanice, elektrárne, veterná parky, fotovoltaičné elektrárne, teplárne, ropovod, plynovod a iné predstavujú predovšetkým líniový bariérový efekt rôznemu druhu bioty. Vzhľadom na prítomnosť a distribúciu rôznych druhov energií sú potenciálnym nebezpečenstvom pre človeka i živočíchov v danom území. Fotovoltaičné elektrárne ako aj elektrické vedenie majú negatívny vplyv hlavne vo forme záberu pôdy a negatívneho estetického účinku. Areály fotovoltaičných elektrární sa nachádzajú v k. ú. Poltár a Kalinovo.

Južným okrajom okresu v úseku Veľká Ves – Pinciná a Rimavská Sobota - Filákovu prechádza 110 kV vedenie.

Mesto Poltár a časť obcí okresu je plynom zásobovaná z diaľkového plynovodu Lovinobaňa – Utekáč.

Dopravné zariadenia

Cestná sieť, železničná sieť, letiská, prístavy a iné okrem významného bariérového efektu sú výrazným zdrojom hlučnosti.

Doprava (najmä cestná) je celkovo považovaná za hlavný zdroj zhoršenia kvality ovzdušia, výrazný zdroj hluku a vibrácií, vytvára tlak na pôdu. Vo výfukových plynových motorových vozidiel je zo znečisťujúcich látok okrem prachových častíc (PM_{10} a $PM_{2,5}$) aj oxid dusičitý, oxid uhoľnatý a karcinogény ako benzén a benzo-a-pyrén (polyaromatické uhľovodíky,

ktoré pretrvávajú v živých organizmoch) a iné. Negatívny vplyv má aj zimný posyp na komunikáciách, ktorý sa tu vyskytuje často aj viac ako polovicu roka (sekundárna prašnosť). Z významnejších dopravných koridorov možno spomenúť cesty druhej triedy. Na hlavnú komunikačnú sieť riešeného územia nadväzujú cesty tretej triedy, ktoré slúžia na napojenie jednotlivých obcí na nadradenú cestnú sieť, resp. na prepojenie jednotlivých obcí a účelové

komunikácie slúžiace na prepojenie jednotlivých častí obce. Cestná sieť je doplnená poľnými a lesnými cestami.

Železničná doprava negatívne vplýva najmä: hlukom, znečisťovaním ovzdušia, záberom a znehodnocovaním pôdy, vibráciami, znečisťovaním vôd a odpadmi. Železničná cesta Rimavská Sobota – Poltár bola zrušená v r. 2007, vrátane odbočky Breznička – Katarínska Huta, dodnes funguje železničná cesta Lučenec - Utekáč.

Vodohospodárske zariadenia – bariéry na vodných tokoch

Bariéry na vodných tokoch ako vodné diela, malé vodné elektrárne, hate, úpravy na tokoch a ostatné,

predstavujú významné narušenie pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov.

V okrese Poltár sa malé vodné elektrárne nachádzajú v k. ú. Malinec, Utekáč a Kokava nad Rimavicou. Okrem negatívneho vplyvu na vodné organizmy (napr. migrácia rýb, zmena druhového zastúpenia rýb, narušenie migračných trás) každá vodná elektrárňa spôsobuje sedimentáciu. Na dne pri zastavení prúdenia v hati sedimentujú dopravené splaveniny, z ktorých je veľká časť biologického pôvodu a následne produkuje množstvo metánu.

Hydromelioračné zariadenia

Ako hydromelioračné zariadenia sú súhrnne označované závlahové a odvodňovacie systémy. V zmysle vodného zákona (č. 364/2004 Z. z.) sa meliorácie definujú ako súbor činností, stavieb a zariadení zaistujúcich zlepšenie prírodných podmienok využívania pôdy úpravou vodných pomerov v pôde.

Hydromelioračné zariadenia vybudované v rokoch 1960 – 1990 boli určené na reguláciu nepriaznivých vodno- vzdušných pomerov v poľnohospodárskych pôdach a tým zvýšenie, resp. stabilizáciu ich produkčného potenciálu. Závlahové sústavy boli na Slovensku vybudované na rozlohe cca 350 000 ha. Odvodňovacie sústavy boli vybudované na ploche 450 000 ha so súvisiacou sieťou odvodňovacích kanálov s celkovou dĺžkou 5 844 km,

t. j. 6 450 kanálov. Správu a prevádzku závlahových a odvodňovacích vodných stavieb vykonáva podnik Hydromeliorácie, š. p. V roku 2017 Hydromeliorácie, š. p. Bratislava zabezpečovali správu a prevádzku majetku štátu v nasledovnej štruktúre: výmera závlah 319 048,07 ha, 481 závlahových čerpacích staníc, 24 odvodňovacích čerpacích staníc, dĺžka odvodňovacích kanálov 52 596 km, dĺžka závlahových kanálov 254 km, dĺžka závlahovej rúrovej siete 9 503 km. (www.hydromelioracie.sk)

V súčasnosti je časť melioračných zariadení opustená, resp. sa nevyužíva, a to hlavne z ekonomických dôvodov. Všetky tieto nevyužívané zariadenia poškodzujú kvalitu životného prostredia oveľa viac, ako keby sa pravidelne využívali a udržiavali, napr. zanesené malé vodné nádrže, neudržiavané malé vodné toky, nefungujúca drenáž, opustené terasové stupne, rozbité čerpacie stanice atď. (Stredňanský, 1998).

Negatívne javy odvodňovania možno definovať nasledovne:

- defekty fungovania odvodňovacích sústav,
- použitie nevhodného spôsobu hydromeliorácií,
- vysušenie pôdy a vysušovanie krajiny ako celku, čo môže mať za následok pokles výdatnosti prameňov, zníženie retenčnej schopnosti krajiny, ohrozovanie zásobovania obyvateľstva vodou.

Umelé závlahy sa pri intenzívnom obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v oblastiach s nízkym ročným úhrnom zrážok podieľajú na chemickej degradácii pôdy. Závlahy sú pre udržanie a zvyšovanie produkcie potrebné, ale majú aj negatívne dôsledky:

- negatívne dlhodobé následky na úrodnosť pôd,
- zvýšenia zasoľovania pôd,
- zhoršenie kvality humusu,
- zhoršenie fyzikálno-chemických vlastností,
- zvyšovanie vyplavovania živín,
- vyplavovanie dusičnanov a ich prenikanie do väčších hĺbok v pôdnom profile,
- akútne mikrobiálne znečistenie,
- riziko výstupu ťažkých kovov.

V okrese Poltár sa nachádza jedna čerpacia stanica v k. ú. Uhorské. Celková výmera zavlažovaných plôch je 267,8 ha v k. ú. Veľká Ves, Uhorské a Kalinovo.

Plochy intenzívneho poľnohospodárstva – veľkobloková orná pôda

Ide o makroštruktúry ornej pôdy, ktoré do značnej miery znižujú stabilitu krajiny a javia sa ako významný negatívny prvok pre zníženie priechodnosti krajiny.

Orná pôda obhospodarovaná vo veľkých blokoch vypĺňa veľkú časť Lučeneckej kotliny a mierne modelované časti Revúckej vrchoviny v údoliach Ipľa a jeho hlavných prítokov (Banský potok, Poltárca). Bola mapovaná v katastroch obcí Veľká Ves, Kalinovo, Breznička, Poltár, Hrnčiarske Zalužany, Sušany, Hrnčiarska Nová Ves, Selce, České Brezovo, Uhorské, Rovňany, Mládzo, Cinobaňa, Málinec, Kokava nad Rimavicou a výnimočne aj Krná a Hradište. Veľké bloky ornej pôdy vytvárajú homogénny vzhľad krajiny. Ďalším negatívnym vplyvom je pokles druhovej diverzity, zníženie životného priestoru mnohých druhov rastlín a živočíchov. Pre zníženie negatívneho vplyvu je potrebná fragmentácia ornej pôdy t. j. rozdelenie veľkoblokovej ornej pôdy na menšie parcely napr. výsadbou nelesnej drevinovej vegetácie. Týmto zároveň zvýšime druhovú diverzitu a umožníme aj migráciu jednotlivým druhom rastlín a živočíchov.

Ostatné prvky

V okrese Poltár sa nenachádzajú žiadne iné prvky s negatívnym vplyvom.

Sekundárne stresové faktory

Sekundárne antropogénne stresové javy ako negatívne pôsobiace sprievodné javy ľudských aktivít v krajine nie sú vždy priestorovo ohraničené. Ich pôsobenie sa prejavuje ohrozením resp. narušením prirodzeného vývoja ekosystémov.

Fyzikálna degradácia pôdy

V zmysle zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy degradáciou pôdy označujeme fyzikálne, chemické a biologické poškodenie a znehodnotenie poľnohospodárskej pôdy, ako je vodná erózia a veterná erózia, zhutnenie, acidifikácia, kontaminácia rizikovými látkami, škodlivými rastlinnými organizmami a živočíšnymi organizmami a mikroorganizmami.

Medzi hlavné prejavy fyzikálnej degradácie pôdy patrí zhutnenie a erózia pôd.

Erózia pôdy

Erózia pôdy patri k sekundárnym stresovým faktorom, ktoré negatívne pôsobia na poľnohospodársky pôdny fond a poľnohospodársku výrobu a to ohrozením, resp. narušením prirodzeného vývoja bioty a narúšaním pôdneho krytu. Erózia má za následok aj urýchľovanie zanášania vodných nádrží, tokov a kanalizácie. V našich podmienkach sa na nej podieľa najmä vodná, v menšej miere aj veterná, riečna a orbová (antropogénna) erózia. Predmetom riešenia je identifikovať:

- potenciálnu vodnú eróziu, prípadne reálne prejavy výmoľovej erózie
- potenciálnu veternú eróziu

Najrozšírenejšou formou v našich pôdno-klimatických podmienkach je vodná erózia, ktorá je vyvolávaná hlavne mechanickou silou povrchovej tečúcej vody, predstavuje odnos pôdnej hmoty po svahoch stekajúcou vodou, pochádzajúcou z extrémnych zrážok a náhleho topenia snehu, jej translokáciou a akumulovaním na inom mieste. Dôsledkom tohto procesu je vytváranie nežiaducich foriem (stružky, ryhy, výmole), stenčovanie pôdneho profilu, strata jemnozeme a živín, zhoršovanie textúry a štruktúry pôdy a vodného režimu, znižovanie úrodnosti, poškodzovanie rastlinného krytu, znečisťovanie vodných tokov, zanášanie vodných nádrží a pod.

Reálna erózia vyjadruje intenzitu pôdných strát alebo postihnutú plochu pôdneho povrchu eróziou, hustotu erózných rýh atď.

Potenciálna vodná erózia

Označuje eróziu, ku ktorej by došlo na povrchu pôdy vplyvom pôsobenia prírodných činiteľov za predpokladu, že by tento povrch nebol porastený žiadnou protierózne odolnou vegetačnou pokrývkou a neboli by na ňom vykonané žiadne protierózne opatrenia. Činiteľmi, ktoré majú vplyv na potenciálnu eróziu, sú najmä náchylnosť pôdy na eróziu (vplyv pôdotvorného substrátu - geologického podložía), sklon svahu, dĺžka svahu a klimatické činitele. Na vyjadrenie erózneho ohrozenia sa využil model stanovenia potenciálnej vodnej erózie RUSLE (Revidovaná univerzálna rovnica straty pôdy), kde najväčší rozdiel oproti USLE je vo využití morfometrického parametra špecifická prispievajúca plocha pri výpočte topografického faktora. Špecifická prispievajúca plocha vo väčšej miere vystihuje potenciál reliéfu k tvorbe sústredeného povrchového odtoku. Potenciálna erózia bola vyhodnotená len na poľnohospodárskom pôdnom fonde, počítaná však bola aj mimo poľnohospodárskej pôdy.

Hodnoty erózneho ohrozenia sme do jednotlivých kategórií zaradili nasledovne:

- žiadna až slabá miera erózie so stratou pôdy $0 - 4 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$,
- stredná miera erózie so stratou pôdy $4 - 10 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$,
- vysoká miera erózie so stratou pôdy $10 - 30 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$,
- extrémna miera erózie so stratou pôdy $> 30 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$.

V južnej časti Poltár je ohrozenie potenciálnou eróziou nízke až žiadne, miestami stredné. Relatívne nízke ohrozenie je tu vďaka ťažším pôdam na rovinatom území Juhoslovenskej kotliny, najmä v okolí nív vodných tokov Ipeľ a Suchá. Na nive Ipeľa je nízke erózne ohrozenie aj v Revúckej vrchovine časti Málinská brázda. Naopak v severnej časti okresu v Revúckej vrchovine, Stolických a Veporských vrchoch je poľnohospodárska pôda vysoko až extrémne ohrozená. Dlhé svahy s vyšším sklonom tu majú výraznú predispozíciu na vznik vodnej erózie. K najviac ohrozeným poľnohospodárskym pôdam patria pôdy v katastrálnych územiach obcí Utekáč, Ďubákovo, Krná a Cinobaňa. Naopak k najmenej ohrozeným patria pôdy v Poltári, Kalinove, Veľkej Vsi a Hrnčiarskych Zalužanoch. V členitejšom území Juhoslovenskej kotliny a Revúckej vrchoviny je možné pozorovať aj

výrazné prejavy reálnej erózie v podobe svahov rozčlenenými výmoľami. Výmole možno pozorovať napríklad v obciach Kalinovo, Cinobaňa a Hradište.

Tabuľka č. 22: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou vodnou eróziou

Erózne ohrozenie	Plocha (ha)	Plocha (%)
žiadne až nízke erózne ohrozenie	4 895,3	22,7
stredné erózne ohrozenie	4 339,4	20,1
vysoké erózne ohrozenie	5 340,1	24,8
extrémne vysoké erózne ohrozenie	6 974,1	32,4

Potenciálna veterná erózia

Veterná erózia je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe, odnosom ornice, hnojív, osív a ničením poľnohospodárskych plodín, ale aj zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia). Potenciálna veterná erózia bola vyjadrená pre poľnohospodárske pôdy metodikou podľa STN 75 4501 (2000).

Potenciálnu veternú eróziu možno rozdeliť do nasledovných kategórií:

- žiadna až slabá miera erózie so stratou pôdy do $0,7 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$
- stredná miera erózie so stratou pôdy $0,7 - 22 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$
- vysoká miera erózie so stratou pôdy $22 - 75 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$
- extrémna miera erózie so stratou pôdy $> 75 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$

Na rozdiel od vysokého ohrozenia vodnou eróziou, je ohrozenie veternou eróziou v okrese Poltár veľmi nízke až žiadne. Miera ohrozenia sa môže zvyšovať vplyvom klimatických činiteľov ako je sucho, smer a rýchlosť vetra, ale aj pôsobením človeka najmä obnažením a narušením pôdneho horizontu napríklad po orbe, alebo ťažbe.

Tabuľka č. 23: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou veternou eróziou

Erózne ohrozenie	Plocha (ha)	Plocha (%)
žiadna až slabá erózia	21 535,6	99,9
stredná erózia	13,4	0,1

Zdroj: Esprit, s. r. o., 2018

Zhutnenie pôdy (kompakcia)

Kompakcia je významný proces fyzikálnej degradácie pôdy, ktorý ovplyvňuje produkčnú funkciu pôdy, ale aj jej náchylnosť na iné degradačné procesy pôdy a krajiny (erózia pôdy, záplavy). Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Trpia ním všetky ťažké pôdy (ílovitohlinité, ílovité, íly), ako aj pôdy s mramorovanými a iluviálnymi luvickými horizontmi (pseudogleje, luvizeme). Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo - znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným

sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.). Podľa údajov NPPC je takmer 55 % poľnohospodárskej pôdy náchylnej na zhutnenie, pričom kompakciou rôzneho stupňa sú ohrozené prakticky všetky pôdy v kotlinovej časti okresu. Primárnou kompakciou sú ohrozené hlavne pseudogleje, luvizeme a ťažšie fluvizeme.

Chemická degradácia pôdy

Vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy pochádzajúcich z prírodných a antropických zdrojov, dochádza ku chemickej degradácii pôd. Určitá koncentrácia týchto látok pôsobí škodlivo na pôdy a vyvoláva zmeny jej vlastností, negatívne ovplyvňuje jej produkčný potenciál, znižuje hodnotu dopestovaných plodín a taktiež môže negatívne vplývať na vodu, atmosféru a na zdravie ľudí a zvierat. K najzávažnejšej degradácii pôdy patrí kontaminácia pôd ťažkými kovmi a organickými polutantami, acidifikácia, alkalizácia a salinizácia pôdy. Monitoring pôd zabezpečuje Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôd. Sústreďuje sa na monitoring tých prvkov, ktoré sú rizikové z hľadiska bioty ako i zdravia človeka. Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde pre prvky As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Se, Zn, F sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Monitorovacia sieť v záujmovom území je pomerne riedka, takže hodnotenie doplnené na základe publikácií Granec, Šurina, 1999 a Atlas krajiny SR, 2002 v ktorých boli vytvorené priestorové priemety kontaminácie pôd jednotlivými rizikovými prvkami a pôdy boli zatriedené do nasledovných kategórií:

- 0 – nekontaminované pôdy,
- A, A₁ – rizikové pôdy,
- B – kontaminované pôdy,
- C – silne kontaminované pôdy.

Na základe analýzy možno konštatovať, že pôdy okresu sú väčšinou mierne kontaminované cudzorodými látkami. Väčšina územia okresu leží v zóne A, A₁, teda pôdy rizikové, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A, A₁, až po limit B. Vyšší obsah kontaminujúcich látok v pôde môže byť spôsobený prirodzene zvýšeným obsahom prvkov vplyvom geochemických anomálií (napr. v okolí rudných ložísk. Kontaminované až silne kontaminované pôdy sa nachádzajú len v oblasti Kokavy nad Rimavicou a jedná sa o kontamináciu arzénom. Mierne nadlimitné hodnoty Cd boli zaznamenané v oblasti Utekáča. Priestorový priemet kontaminácie pôd je v mapovom výstupe č. 3. Priemet negatívnych prvkov a javov.

Znečistenie ovzdušia

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Ochranu ovzdušia upravuje zákon NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kritéria kvality ovzdušia sú uvedené vo vyhláske MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia na Slovensku sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Na monitorovanie lokálneho znečistenia ovzdušia bolo v roku 2016 na území SR rozmiestnených 38 automatických monitorovacích staníc, z ktorých väčšina monitoruje základné znečisťujúce látky (SO_2 , NO_2 , NO_x , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$, CO). Takáto stanica sa v okrese Poltár nenachádza. Najbližšia takáto stanica sa nachádza v okrese Rimavská Sobota v k. ú. Hnúšťa.

Od roku 2000 je vývoj hlavných znečisťujúcich látok sledovaný aj prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorý je vyvíjaný za podpory Ministerstva životného prostredia SR a Slovenského hydrometeorologického ústavu. Program NEIS je vyvinutý v súlade s legislatívou platnou v SR a obsahuje najnovšie zmeny legislatívy ochrany ovzdušia realizované v súvislosti s implementáciou smerníc EÚ. Súčasťou projektu sú procedúry zberu údajov o emisiách, ich overovanie na odboroch životného prostredia okresných úradov, ako aj procedúry, zabezpečujúce import týchto údajov do centrálnej databázy a ich prezentáciu na centrálnej úrovni. Ako možno vidieť v tabuľke č. 4. 25, vývoj emisií zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné zdroje znečistenia) je celkom priaznivý. Množstvo tuhých znečisťujúcich látok, oxidu siričitého, oxidov dusíka a množstvo organických látok vyjadrených ako celkový organický uhlík (TOC) klesá, stúpajú iba množstvo oxidu uhoľnatého (NEIS, 2018).

Tabuľka č. 24: Emisie zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné) znečistenia ovzdušia v okrese Poltár

	emisie (v t za rok)				
	TZ L	SO 2	NO x	C O	TO C
2017	3,870	5,756	25,188	50,195	10,217
2016	3,964	5,023	18,476	30,907	6,372
2015	15,684	12,123	39,745	28,845	126,003

Zdroj: <http://neisrep.shmu.sk>

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba a rozvoj elektriny, plynu a vody. V okrese Poltár sa nachádza 45 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 6 radíme k veľkým zdrojom. Sú to BEST MEAT s.r.o.(chov brojlerov), IPEĽSKÉ TEHELNE a.s. (tehliarska výroba), Poltár Crystal &Steel, a.s. (výroba skla a sklárskych výrobkov), R-GLASS Trade s.r.o. (výroba skla a sklárskych výrobkov), STRABAG s.r.o. (obaľovňa bitúmenových zmesí) a ŽIAROMAT a.s. (výroba žiaruvzdorných materiálov).

Tabuľka č. 25: Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v obci Hrnčiarske Zalužany za rok 2018

Názov prevádzkovateľa	Obec Zdroja	Názov Zdroja
Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Hrnčiarskych Zalužanoch	Hrnčiarske Zalužany	Chov HD Chov ošípaných
ŠAMOTKA, výrobné družstvo Hrnčiarske Zalužany	Hrnčiarske Zalužany	Kotolňa Výroba keramiky

Zdroj: OÚ Banská Bystrica, NEIS, 2018

Na území okresu by sme mohli vymedziť aj malé zdroje znečistenia, hlavne tam, kde obce nie sú plynofikované.

Z celkového počtu 22 obcí je plynofikovaných 18, 4 obce plynofikáciu nemá (SPP, 2018).

K znečisteniu ovzdušia v okrese Poltár negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. K najfrekventovanejším cestám patria cesty II. triedy - II/595 a II/526. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Zaťaženie prostredia hlukom

V množine stresových faktorov má významné miesto hluk, ktorý zhoršuje kvalitu životného prostredia a nepriaznivo vplyva nielen na faunu a flóru, ale aj na zdravie človeka. Ochrana pred hlukom, o jeho posudzovaní a kontrole vo vonkajšom prostredí zachytáva v našej legislatíve zákon NR SR č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí v znení neskorších predpisov a od 16. 8. 2007 vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Vyhláška zhodnocuje intenzitu hluku samostatne vo vonkajšom prostredí, pre cestnú dopravu, pre železničné dráhy, leteckú dopravu a hluk z iných zdrojov ako z dopravy.

Automobilová doprava predstavuje líniový stresový faktor, ktorý vplyva na okolitú krajinu, predovšetkým pozdĺž dopravných koridorov, negatívne zaťažuje prostredie emisiami, hlukom a vibráciami. Podľa interných zdrojov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci najzávažnejším zdrojom hluku sú prípady, keď cesty I. a II. triedy prechádzajú v blízkosti obytnej zástavby. K takýmto cestám v okrese patria cesty II/595 a II/526.

Podľa posledného sčítania dopravy v roku 2015 (SSC, 2015) je najväčšia intenzita v okrese Poltár na cestách II. triedy, konkrétne na ceste I/595.

Tabuľka č. 26: Intenzita dopravy v okrese – počet motorových vozidiel/deň za rok 2015

Cesta	Sčítací úsek	Počet áut
II/526	91950	1 054
II/526	91960	556
II/595	93080	1 434
II/595	93082	2 176
II/595	93090	1645
II/595	93100	4 179
II/595	93106	3 873
II/595	93730	1 833
II/595	95221	4 233
III/2641	93056	630
III/2642	93110	3 256
III/2669	93081	1 966
III/2713	93101	2 423
III/2713	93291	1 816
III/2713	93298	1 584
III/2713	93299	1 584
III/2715	93060	1 470
III/2715	93070	428
III/2724	93720	699

Pri železničnej doprave je intenzita hluku závislá na počte, druhu a skladbe vlakov a parametroch trasy. Intenzita hluku je najvýraznejšia na tratiach prechádzajúcimi cez sídelné útvary a na železničných staniciach. Okresom Poltár prechádza neelektrifikovaná trať č.162 Lučenec - Utekáč, ktorou ročne prejde 98 nákladných vlakov a 7 575 osobných vlakov. Ďalšou traťou v okrese je neelektrifikovaná trať č.163 Katarínska Huta - Breznička, ktorá z dôvodu nevyťaženia bola osobná doprava zastavená od 2. 2. 2003 (ŽSR, 2017). V území sa nachádzajú aj viaceré stacionárne zdroje hluku ako areály výroby, priemyselné a poľnohospodárske prevádzky, ktoré zaťažujú obyvateľov, ktorí sa ich v blízkosti pohybujú alebo bývajú. Najviac hluk nepriaznivo vplýva na zamestnancov, ktorí v týchto prevádzkach pracujú. Občasnými zdrojmi hluku môžu byť aj športové, kultúrne a rekreačné areály. Na základe materiálov RÚVZ v Lučenci však neboli zistené závažné stacionárne zdroje hluku v okrese.

Znečistenie vôd

Podľa zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) je znečistenie definované ako priame alebo nepriame zavádzanie látok alebo tepla do vzduchu, vody alebo pôdy ako výsledok ľudskej činnosti, ktoré môže byť škodlivé pre ľudské zdravie, kvalitu vodných ekosystémov alebo suchozemských ekosystémov priamo závislých od vodných ekosystémov, a ktoré má za následok poškodenie hmotného majetku, poškodenie alebo narušenie estetických hodnôt životného prostredia a jeho iného oprávneného využívania.

Hodnotenie kvality povrchových vôd sa komplexne vykonáva v povodiach, v čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd.

Útvar povrchových vôd je vymedziteľný a významný prvok povrchovej vody, ktorý je určený za základnú jednotku smernice 2000/60/ES Rámcovej smernice o vode (RSV). Identifikáciou útvaru povrchovej vody je vymedzenie samostatnej a významnej časti povrchovej vody. Postup a kritéria vymedzenia útvarov povrchovej vody sú uvedené v prílohe č. 1 vyhlášky MPRV SR č. 418/2010 o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. Zoznam útvarov povrchovej vody je uvedený v prílohe č. 2 menovanej vyhlášky.

Útvary povrchovej vody sa zaraďujú do kategórie:

- rieky,
- rieky so zmenenou kategóriou, najmä vodné nádrže a zdrže,
- jazerá.

Vodné útvary sa členia na:

- prirodzené útvary povrchovej vody,
- výrazne zmenené vodné útvary,
- umelé vodné útvary

Stav útvarov povrchových vôd

Z hydrologického hľadiska územie okresu patrí do oblasti povodia Dunaja. Veľká časť územia okresu spadá do čiastkového povodia Ipeľ (číslo hydrologického povodia 4-24).

Menšiu severovýchodnú časť radíme do čiastkového povodia Slaná (číslo hydrologického povodia 4-31).

Podrobný popis povrchových vôd okresu je uvedený v kapitole 1.1.4.1 Hydrologické pomery.

Pri povrchových vodách sa hodnotí ekologický a chemický stav a kvalita vody.

Do hodnotenia ekologického stavu patria nasledovné prvky kvality rozdelené do 3 skupín:

- biologické prvky kvality (BPK): bentické bezstavovce; fyto-bentos a makrofyty; fytoplanktón; ryby
- fyzikálno-chemické prvky kvality (FCHPK): všeobecné FCH ukazovatele; 26 škodlivých a obzvlášť škodlivých látok relevantných pre SR
- hydromorfologické prvky kvality (HMPK)

Výsledné hodnotenie sa určuje v piatich triedach kvality: veľmi dobrý (1), dobrý (2), priemerný (3), zlý (4), veľmi zlý (5).

Pri chemickom stave sa hodnotia prioritné látky a nebezpečné látky. Výsledky hodnotenia sa kategorizujú v dvoch triedach: dosahuje (D) a nedosahuje (ND) dobrý chemický stav.

Ekologický stav / potenciál útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia ekologického stavu útvarov povrchových vôd sú biologické prvky kvality, ktoré majú v súlade so základným princípom a myšlienkou RSV prioritné postavenie. Pre významne zmenené vodné útvary a umelé vodné útvary sa podľa princípov RSV stanovoval ekologický potenciál.

Chemický stav útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia chemického stavu útvarov povrchových vôd sú špecifické znečisťujúce látky, ktoré sú definované ako znečistenie spôsobené prioritnými látkami. Pri ich hodnotení sa uplatňujú smernice EÚ. Hodnotenie chemického stavu vôd pozostávalo z posúdenia výskytu 41 prioritných látok vo vodných útvaroch povrchových vôd. Súlad výsledkov monitorovania s Environmentálnou normou kvality (ENK) predstavuje súlad s požiadavkami pre dobrý chemický stav.

Podľa RSV „dobrý stav povrchovej vody“ znamená stav, ktorý dosahuje úroveň povrchovej vody, ak je jeho

ekologický a jeho chemický stav aspoň „dobrý“.

Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v okrese Poltár sa uvádza nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 27: Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v okrese Poltár

Povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Od rkm	Do rkm	Ekologický stav	Chemický stav
Ipeľ	SKI0003	Ipeľ	198,53	172,40	2	D
Ipeľ	SKI0004	Ipeľ	172,40	0,00	3	D
Ipeľ	SKI0005	Suchá	33,80	22,80	4	D
Ipeľ	SKI0006	Suchá	22,80	12,20	4	D
Ipeľ	SKI0042	Maštinský potok	10,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0046	Slatinka-1	17,20	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0056	Šťavica	12,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0060	Poltárica	17,40	0,00	4	D

Ipeľ	SKI0063	Banský potok	19,30	10,25	3	D
Ipeľ	SKI0064	Banský potok	10,25	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0065	Selčiansky potok-2	13,10	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0067	Uhorštiansky potok	12,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0068	Oždinský potok	7,80	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0069	Polovno	9,90	3,80	3	D
Ipeľ	SKI0070	Polovno	3,80	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0120	Petrovský potok-1	6,20	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0126	Točnica	10,05	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0129	Smolná	3,40	0,00	3	D
Ipeľ	SKI0130	Chocholná	9,20	3,75	2	D
Ipeľ	SKI0131	Chocholná	3,75	0,00	2	D
Ipeľ	SKI1001	Vn Málinec	183,00	180,20	3	D
Slaná	SKS0031	Kokavka	13,80	0,00	2	D
Slaná	SKS0044	Rimavica	33,60	14,50	2	D
Slaná	SKS0045	Rimavica	14,50	0,00	2	ND
Slaná	SKS0047	Liešnica	7,80	2,90	2	D
Slaná	SKS0048	Liešnica	2,90	0,00	2	D

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

- Požiadavky na vstupy (napr. záber lesných pozemkov a pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky)

1.1 Záber pôdy

Lokalita pre umiestnenie navrhovanej činnosti sa nachádza na k. ú. Hrnčiarске Zalužany. Pozemky sa okrem pozemkov pre umiestnenie prístupovej komunikácie nachádzajú prevažne mimo zastavaného územia obce Hrnčiarске Zalužany, sú evidované v katastri nehnuteľnosti ako orná pôda, trvalý trávny porast a zastavané plochy a nádvoria.

Prehľad pozemkov súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti je uvedený v tabuľke č. 28.

Parcela KN-C	Druh pozemku	Celková výmera parcely (m ²)	Umiestnenie a súčasné využitie
996/2	Orná pôda	36346	Orná pôda, mimo zastavaného územia obce
997/5	Trvalý trávny porast	2556	TTP, mimo zastavaného územia obce
998/1	Trvalý trávny porast	9339	TTP, mimo zastavaného územia obce
998/3	Orná pôda	3445	Orná pôda, mimo zastavaného územia obce
999/2	Orná pôda	3487	Orná pôda, mimo zastavaného územia obce
1001/1	Zastavaná plocha a nádvorie	16433	Cesta, mimo zastavaného územia obce
1001/4	Zastavaná plocha a nádvorie	1722	Cesta, mimo zastavaného územia obce

1002	Ostatná plocha	1017	Ostatná plocha, mimo zastavaného územia obce
1006/1	Orná pôda	664285 *	Orná pôda, mimo zastavaného územia obce
1003	Zastavaná plocha a nádvorie	904	Dvor, mimo zastavaného územia obce
849	Zastavaná plocha a nádvorie	9500	Cesta, v zastavanom území obce

*z uvedenej celkovej výmery bude navrhovaná činnosť zasahovať len v obmedzenom rozsahu – nasledovných parciel registra E KN: 426/2, 426/1, 425/2, 425/1, 424, 423/2.

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskej pôdy. Výmera trvalo zaberanej poľnohospodárskej pôdy bude spresnená v žiadosti o nepoľnohospodárske použitie podľa zákona č. 220/2004 Z. z. Dočasný záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov sa nevyžaduje.

Pri vyňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely je potrebné postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (§ 12, § 17).

1.2 Potreba vody

Voda v rámci prevádzky navrhovanej činnosti bude voda potrebná na sociálne účely a na hasenie požiarov.

Potreba vody na sociálne účely

Potreby vody na sociálne účely bola vypočítaná podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Predpokladaný počet obyvateľov v navrhovaných rodinných domoch je 30 rodinných domov x 4 obyvatelia/dom = 120 obyvateľov.

Potreba vody	Objem
Celková denná priemerná potreba vody Q_p	17,4 m ³ /deň
Maximálna denná potreba vody	27,84 m ³ /deň
Maximálna hodinová potreba vody (Q_h)	2,088 m ³ /hod
Predpokladaná ročná potreba (Q_{rok})	6351 m ³

Potreba vody na hasenie požiarov

Potreba vody na hasenie požiarov pre navrhované požiarne úseky bola stanovená podľa § 6 ods. 1 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. a STN 92 0400 Požiarne bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov - $Q_p = 12,0 \text{ l. s}^{-1}$.

Vzhľadom na skutočnosť, že pre potreby navrhovanej činnosti sa požaduje objem vody menší ako 20 l. s^{-1} , je možné vonkajší požiarny vodovod nahradiť podľa § 7 ods. 7 vyhl. MV SR č. 699/2004 Z. z. iným vyhovujúcim zdrojom vody so stálou zásobou vody na hasenie požiarov. Zdrojom vody na hasenie požiarov bude verejný vodovod.

Potreba surovín a výrobkov

Suroviny a výrobky pre realizáciu navrhovanej činnosti budú zabezpečovať dodávateľské organizácie, ktoré v tejto etape prípravy nie sú známe, a preto nie je možné

uviesť z akých zdrojov ich budú zabezpečovať. Bude sa jednať najmä o stavebné materiály a stavebné výrobky ako sú - piesok, štrk, cement, oceľ, drevo, sklo, tehly, dlaždice, a pod. Druh a množstvo surovín a stavebných výrobkov bude špecifikované v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

Pri výstavbe objektov, ktoré sú predmetom navrhovanej činnosti budú použité environmentálne prijateľné materiály.

1.3 Energetické zdroje

Elektrická energia

Elektrická energia sa bude používať najmä na verejné, vonkajšie a vnútorné osvetlenie, na prevádzku vzduchotechniky, chladenia, prevádzku spotrebičov,....

Dĺžky jednotlivých vetiev sú nasledovné:

NN rozvod – podzemné vedenie 820 m

NN rozvod osvetlenie – 838,5 m

Optochránička – 754,0 m

Prípojky – 220 m

Zemný plyn

Zemný plyn sa bude používať v rodinných domoch na vykurovanie, výrobu teplej vody a pre technológie.

Pre 30 rodinných domov s výbavou plynový kotol ATAG A244EC 6,8-23,3 kW (i príprava teplej vody) a varná doska je ročná potreba plynu pre zónu 22867 m³/rok. Maximálny denný odber v zime 104,88 m³, v lete 65,89 m³; maximálny hodinový odber v zime 86,70 m³, v lete 52,35 m³; minimálny hodinový odber v lete i zime je 0,1 m³.

1.4 Nároky na dopravu

Dopravné napojenie bude riešené predĺžením komunikácie Cintorínska ulica, pri rodinnom dome súp. č. 36, kde je ukončená asfaltová obrusná vrstva komunikácie. Predĺženie Cintorínskej ulice bude ukončené tak, aby bolo možné jej prípadné ďalšie predĺženie. Nové komunikácie sú navrhované ako dvojpruhové obojsmerné. Na konci predĺženia Cintorínske ulice bude umožnený prejazd na poľnú cestu, ktorou je sprístupnený prameň minerálnej vody.

Obslužné komunikácie

Komunikácie pre prístup k novej zástavbe rodinných domov sú navrhované funkčnej triedy C3 ako miestne obslužné. Predĺženie Cintorínskej ulice je navrhované v dĺžke 485,0 m. Komunikácie v rámci IBV sú navrhované dĺžky 433,0 m. Pre sprístupnenie pozemkov mimo IBV sú navrhované vjazdy v počte 4 kusy, ktoré budú v dĺžke 20,0 m spevnené.

Pešia doprava

Popri komunikácii Cintorínska ulica a jej predĺženia je navrhovaný jednostranný chodník. V rámci navrhovanej komunikácií IBV sú navrhované obojstranné chodníky pre peších.

Statická doprava

Pri každom rodinnom dome bude na pozemku umožnené odstavné parkovanie dvoch osobných automobilov a priestor pre jedno parkovacie stojisko pre návštevy. Predbežne je na každom pozemku určenom pre výstavbu rodinného domu vyčlenený priestor pre garáž so spevnenou plochou pred garážou, v tomto mieste bude zriadený vjazd z miestnej komunikácie na pozemok rodinného domu.

Cyklistická doprava

Cyklistické chodníky nie sú riešené, počíta sa s využitím miestnych obslužných komunikácií s miernou dopravou.

Prímestská hromadná doprava

Nové zástavky hromadnej dopravy sa nevytvárajú.

1.5 Nároky na ostatnú infraštruktúru

V blízkosti lokality pre umiestnenie navrhovanej činnosti (Cintorínska ulica) vedú trasy všetkých potrebných inžinierskych sietí: vodovod, kanalizácia, plynovod, rozvodná sieť NN, rozvodná sieť VN, verejné osvetlenie. Navrhovaná činnosť bude pripojená na existujúce siete infraštruktúry, novými prípojkami.

Kanalizácia

Stavebný objekt kanalizácie bude vlastne rozšírením verejnej splaškovej kanalizácie, ktorá sa v obci Hrnčiarske Zalužany už nachádza. A to na komunikácii III. triedy č.2740. Z tejto komunikácie je naprojektovaná splašková kanalizácia až po IBV.

Materiál je PP, SN10, DN300, vetva "C" - 261,0 m; vetva "CA" - 329,72 m, z toho tlaková D75 - 56,55 m; prípojky DN150 -192,5 m. a trase kanalizácie sú navrhnuté revízne šachty v max. vzdialenosti 50 m. Šachty sú navrhnuté plastové s ťažkým poklopom pre zaťaženie D 400. Trasa je navrhnutá prevažne v nových komunikáciách a kratší úsek vetvy "CA" i v zelenom páse. Keďže celá IBV sa zvažuje smerom k blízkeму bezmennému potoku, nie je možné ju kompletne napojiť gravitačne. Stoka "CA" ústi do čerpacej stanice, ktorá pomôže prekonať výškový rozdiel. Tlaková časť povedie zeleným pásom v dĺžke 56,55 m.

Vodovodná prípojka

Stavebný objekt bude vlastne rozšírením verejného vodovodu, ktorý sa v obci Hrnčiarske Zalužany nachádza, najbližšie na ulici Cintorínska. Rozšírenie verejného vodovodu je verejnoprospešná stavba a po ukončení prác bude bezplatne prevedené do majetku a správy StVPS, a. s. Navrhované rozšírenie vodovodu pre navrhovanú obytnú zónu bude začínať napojením na existujúci verejný vodovod PVC, D110 pri RD č.36. Napojená vetva „1“ bude v dimenzii D110, materiál HDPE. Pre riešenie obytnej zóny sa vybuduje zokruhovaná vodovodná sieť zhodnej dimenzie a materiálu. RD budú zásobované vodou jedným vodovodným radom „1“.

Na navrhovanom vodovode bude osadený uzáver v mieste odpojenia sa na existujúci verejný vodovod a uzávery pred hydrantmi. Trasa vodovodných radov je vedená v celej dĺžke v asfaltovej vozovke. Dĺžky rozvodov: vetva "1" D110- 901,0 m; odbočenie k hydrantom D90 - 12,1 m, prípojky D32 -169 m.

Z tejto vetvy "1" bude vysadených 30 vodovodných prípojok pre rodinné domy, teda prípojky sú navrhnuté pre všetkých 30 stavebných parciel. Napojenie na verejný vodovod bude pomocou navráťavacích pásov. Prípojky budú zrealizované z HDPE D32. Budú končiť 1,0 m za hranicou pozemku, kde sa zaslepia a ukončenie bude ozančené v teréne.

Prípojka plynu

Pre navrhovanú činnosť je navrhnutý STL rozvod plynu s prípojkami pre 30 parciel. Navrhovaná dimenzia STL plynovodu je D90, prípojok D32. Navrhované rozšírenie STL plynovodu pre navrhovanú obytnú zónu bude začínať napojením na existujúci STL plynovod DN80, materiál oceľ, na Cintorínskej ulici pri RD č. 41. Napojená vetva „1“ bude v dimenzii D90, materiál HDPE. Touto vetvou je zásobovaná celá obytná zóna.

Prípojky elektrickej energie

Pre všetky predmetné odberné miesta v IBV sa vybudujú nemerané elektrické privody z ktorých sa napoja elektromerové rozvádzače REP a RVO (30xREP pre rodinné domy a 1xRVO pre verejné osvetlenie). Každý nemeraný elektrický privod sa prevedie z rozvádzačov PRIS, káblom AYKY-J 4x25mm² a bude ukončený v elektromerovom rozvádzači REP, RVO.

Elektromerové rozvádzače REP budú osadené do oplotenia na hranici každého predmetného pozemku IBV, na verejne prístupnom mieste.

Prvá časť verejného osvetlenia (nová časť IBV)

Verejné osvetlenie pre novú časť IBV bude napojené z novozriadeného rozvádzača verejného osvetlenia RVO. Napojenie rozvádzača RVO bude prevedené z rozvádzača PRIS1 káblom AYKY-J 4x1 6mm². Rozvádzač RVO sa osadí vedľa rozvádzača PRIS1. Pre rozvádzač RVO treba vybudovať jedno odberné miesto (meranie bude v RVO). Z predmetného rozvádzača RVO bude napojených 15ks svietidiel (LED 55W, 4000K, 230V, 50Hz, IP66). Svietidlá budú osadené na uličných osvetľovacích stĺpoch 6m.

Druhá časť verejného osvetlenia (spojovacia cesta medzi novou a starou časťou v obci)

Verejné osvetlenie pre spojovaciu cestu medzi novou a starou časťou v obci bude napojené z novozriadenej poistkovej skrini HDS - SPP0. Napojenie poistkovej skrini HDS bude prevedené z existujúceho vzdušného verejného osvetlenia nad rozvádzačom VRIS2. Z predmetného rozvádzača RVO bude napojených 4ks svietidiel (LED 55W, 4000K, 230V, 50Hz, IP66). Svietidlá budú osadené na uličných osvetľovacích stĺpoch 6m. Elektrické príklady pre napojenie svietidiel verejného osvetlenia budú prevedené, NN podzemným vedením - káblom CYKY-J 3x6mm.

1.6 Nároky na pracovné sily

Potrebu pracovných síl počas výstavby stanoví vybraný dodávateľ realizácie navrhovanej činnosti, ktorý v štádiu zisťovacieho konania nie je známy. Prevádzka navrhovanej činnosti nemá osobitné nároky na pracovné sily. Práce charakteru opravy, údržby a pod. v rodinných domoch sa budú zabezpečovať dodávateľsky alebo svojpomocne.

2. Údaje o výstupoch (napr. zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície)

Výstupy zahŕňajú najmä zdroje znečisťovania ovzdušia a ich charakter a dosah, produkciu odpadových vôd a odpadov a nakladanie s nimi, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia a iných fyzikálnych polí.

2.1 Ovzdušie

V dôsledku výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti vzniknú v dotknutom území tieto zdroje znečisťovania ovzdušia: kotolne, doprava, stavenisko.

Počas výstavby

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia počas prípravy územia a počas výstavby, bude stavebná doprava, prevádzka stavebných strojov a mechanizmov. Plošným zdrojom znečisťovania ovzdušia bude stavenisko. Tieto zdroje možno považovať za malé a dočasné zdroje znečisťovania ovzdušia. Podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a podľa vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z. je doprava súvisiaca s realizáciou navrhovanej činnosti zaradená ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia, kategória – mobilné zdroje. Podľa charakteru prevažne sa vyskytujúcich prác na stavbe sa stavenisko zaraďuje ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia. V čase búracích a výkopových prác sa bude na stavenisku manipulovať so sypkými materiálmi a zeminami, a preto bude nutné čistenie vozidiel vychádzajúcich zo staveniska na verejné komunikácie ako aj čistenie komunikácií v okolí staveniska.

Počas prevádzky

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti budú: plynové kotolne v rodinných domoch (malé zdroje znečisťovania ovzdušia), doprava (vrátane

statickej). Vykurovanie jednotlivých rodinných domov bude zabezpečené prostredníctvom kotolní na báze zemného plynu. Možno predpokladať, že každý dom bude vykurovaný samostatnou kotolňou.

Jednotlivé kotolne sú malými stacionárnymi zdrojmi znečisťovania ovzdušia, nakoľko nespĺňajú prahové hodnoty podľa prílohy č. 1 Členenie a kategorizácia stacionárnych zdrojov, k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Číslo kategórie	Názov kategórie	Prahová kapacita	
		1 veľký zdroj	2 stredný zdroj
1	PALIVOVO-ENERGETICKÝ PRIEMYSEL		
1.1	Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom v MW	≥ 50	≥ 0,3

Mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia v dotknutej lokalite počas prevádzky bude doprava, vrátane statickej dopravy. Z výsledkov hodnotenia vplyvov porovnateľných činností vyplýva, že navrhovaná činnosť IBV Hrnčiarske Zalužany nebude významným zdrojom znečisťovania ovzdušia a bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia.

2.2. Odpady

V etape výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti budú vznikať odpady kategórie ostatný odpad (O) i kategórie nebezpečný odpad (N). Koncepcia riešenia odpadového hospodárstva je založená na triedení odpadov v mieste ich vzniku a vytvára predpoklady pre optimálne využívanie vstupov.

Nakladanie s odpadmi počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti musí byť zosúladené s všeobecne záväznými predpismi v oblasti odpadového hospodárstva, najmä zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a súvisiacich predpisov.

V prípade vzniku nebezpečného odpadu sa bude postupovať podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov. Zneškodňovanie odpadov bude zabezpečené subjektmi, ktoré majú požadované oprávnenie na zneškodňovanie jednotlivých druhov odpadov.

Vytriedené odpady a využiteľné zložky odpadov budú odvázané na ďalšie zhodnotenie. Nakladanie s odpadmi bude navrhnuté podľa platných predpisov v oblasti odpadového hospodárstva a podľa príslušných VZN obce Hrnčiarske Zalužany.

Odpady, ktoré budú pravdepodobne vznikať počas výstavby navrhovanej činnosti zaradené podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, sú uvedené v tabuľke č. 29.

Katalógo vé číslo	Názov odpadu	Kategória odpadu O/N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 03	absorbenty, filtračné materiály, iné ako v 15 02 02	O
17 02 03	plasty	O
17 03 02	bitúmenové zmesi	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O

Podľa § 77 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z. z. pôvodcom odpadu, ak ide o odpady vznikajúce pri servisných, čistiacich alebo udržiavacích prácach, stavebných prácach a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, pre ktorú sa tieto práce v konečnom štádiu vykonávajú. Pôvodca odpadu zodpovedá za nakladanie s odpadmi podľa tohto zákona a plní povinnosti podľa § 14.

Podľa § 77 ods. 3 zákona č. 79/2015 Z. z. za nakladanie s odpadmi, ktoré vznikli pri výstavbe, údržbe, rekonštrukcii alebo demolácii komunikácií je zodpovedná osoba, ktorej bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu alebo demoláciu a táto osoba plní povinnosti podľa § 14; ustanovenie odseku 2 sa neuplatní.

Časť výkopovej zeminy bude možné po prehodnotení jej kvality použiť na terénne úpravy a na spätný zásyp rýh po uložení prípojok infraštruktúr v rámci navrhovanej činnosti. Nekontaminovaná výkopová zemina, ak je isté, že sa použije na účely výstavby v prirodzenom stave na mieste, na ktorom bola vykopaná sa nepovažuje za odpad. Prípadná prebytková zemina sa môže ponúknuť na použitie mimo staveniska, prípadne sa zabezpečí jej uloženie na vopred určenú skládku.

Všetky odpady vznikajúce počas výstavby budú podľa jednotlivých druhov evidované. Prípadné nebezpečné odpady budú uložené v tesných nepriepustných nádobách, ktoré budú označené príslušnými značkami.

Druh, množstvo a nakladanie s odpadmi, ktoré budú vznikať počas výstavby budú upresnené a zdokumentované v etape kolaudačného konania.

Biologický rozložiteľný odpad z lokality sa materiálovo zhodnotí mimo lokality navrhovanej činnosti, dopraví sa na materiálovo zhodnotenie do najbližšej kompostárne. Spaľovanie na lokalite navrhovanej činnosti je nepripustné.

2.3. Odpadové vody

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti sa budú produkovať

- splaškové odpadové vody,
- vody z povrchového odtoku (zrážkové vody).

Splaškové odpadové vody

Objem splaškových odpadových vôd zodpovedá približne spotrebe vody na sociálne účely. Ročná produkcia splaškových odpadových vôd – cca 6351 m³.

Vody z povrchového odtoku

Dažďové vody z komunikácií, stiech a spevnených plôch na stavebných parcelách budú odvedené do uličných plastových dažďových vpustí a do cestného rigolu. Následne dažďovou kanalizáciou odvedené do 2 rôznych recipientov. Predpokladané ročné množstvo vypúšťaných vôd z celej spádovej oblasti je približne 7910 m³.

2.4. Hluk a vibrácie

Hluk

V prílohe vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí sú pre vonkajšie prostredie ustanovené nasledujúce prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku:

Tabuľka č. 30: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Ka t. úze mia	Opis chránené ho územia	Re f. č. s int er.	Prípustné hodnoty (dB)				
			Hluk z doprav y				Hlu k z inýc h zdroj ov
			Pozem ná a vodná dopra va b) c) L Aeq, p	Žele zni čné dráh y c) L Aeq, p	Letec ká dopra va		
					L Aeq, p	L As max p	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom (napríklad kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály).	d eň ve če	4	45	50	-	45
			5	45	50	-	45
			4				
			5	40	40	60	40

		<i>r</i>	4				
		<i>no</i>	0				
<i>II.</i>	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, ^{d)} rekreačné územie.	<i>d</i>	5	50	55	-	50
		<i>eň</i>	0	50	55	-	50
		<i>ve</i>	5				
		<i>če</i>	0	45	45	6	45
		<i>r</i>				5	
		<i>no</i>	4				
		<i>c</i>	5				
<i>III.</i>	Územie ako v kategórii II v okolí ^{a)} diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá.	<i>d</i>	6	60	60	-	50
		<i>eň</i>	0	60	60	-	50
		<i>ve</i>	6				
		<i>če</i>	0	55	50	75	45
		<i>r</i>					
		<i>no</i>	5				
		<i>c</i>	0				
<i>IV.</i>	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	<i>d</i>	7	70	70	-	70
		<i>eň</i>	0	70	70	-	70
		<i>ve</i>	7				
		<i>če</i>	0	70	70	95	70
		<i>r</i>					
		<i>no</i>	7				
		<i>c</i>	0				
a) Okolie je územie do vzdialenosti 100 m od osi vozovky alebo od osi príľahlého jazdného pásu pozemnej komunikácie, alebo od osi príľahlej koľaje železničnej dráhy b) Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy. c) Zastávky miestnej hromadnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovišťa taxi-služieb, určené pre nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť dopravy. d) Prípustné hodnoty pred fasádou nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania, napr. školy počas vyučovania a pod.							

Vonkajšie prostredie územia na ktorom bude umiestnený navrhovaný bytový súbor stavieb, jeho severná časť je navrhovaná do kategórie územia II.

Podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí sú pre vnútorné prostredie stanovujú veličiny hluku uvedené v tabuľke č. 31.

Tabuľka č. 31: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vnútornom prostredí budov

Kategória a vnútorného priestoru	Opis chránenej miestnosti v budovách	Referenčný časový interval	Prípustné hodnoty ^{g)} (dB)	
			Hluk z vnútorných zdrojov $L_{Amax,p}$	Hluk z vonkajšieho prostredia $L_{Amax,p}$
A	Nemocničné izby, ubytovanie pacientov v kúpeľoch	deň večer no	35 30 25 ^{a)}	35 30 25

		c		
B	<i>Obytné miestnosti, ubytovne, domovy dôchodcov, škôlky, jasle ^{b)}</i>	de ň ve če r no c	40 40 30 ^{a)}	40 ^{c)} 40 ^{c)} 40 ^{c)}
		L_{Ae} $q'p$		
C	<i>Učebne, posluchárne, čítárne, študovne, konferenčné miestnosti, súdne siene</i>	poča s používa nia	40	40
D	<i>Miestnosti pre styk s verejnosťou, informačné strediska</i>	poča s používa nia	45	45
E	<i>Priestory vyžadujúce dorozumievanie rečou, napr. školské dielne, čakárne, vestibuly</i>	poča s používa nia	50	60

Objekty navrhovanej činnosti sú zaradené do kategórie vnútorného priestoru B.

Zdrojom hluku v dotknutom území v súčasnosti je cestná automobilová doprava.

Zdroje hluku súvisiace s realizáciou a prevádzkou navrhovanej činnosti možno rozdeliť takto:

Zdroje hluku počas výstavby

- stavebné mechanizmy,
- stavebná doprava (stavebné dopravné prostriedky).

Intenzita hluku počas výstavby bude závislá na počte, druhu a technickom stave nasadených mechanizmov a od druhu vykonávaných prác. Vhodnou organizáciou práce a používaním stavebných mechanizmov v dobrom technickom stave je možné hladinu hluku obmedziť na minimálnu mieru. Intenzita hluku nebude stála, bude sa meniť v závislosti na druhu vykonávaných prác, tzn., že v každej etape výstavby bude iná.

Pri realizácii stavebných prác sa budú pravdepodobne používať bežné stavebné stroje. Vplyv hluku počas výstavby bude dočasný a nepredpokladá sa trvalejšie prekročenie prípustných hodnôt hluku pre vonkajšie ani pre vnútorné prostredie. Najvyššie prípustné hodnoty normalizovanej hladiny hlukovej expozície pri prácach vyskytujúcich sa na stavbe – pre iné práce bez nárokov na mentálne sústredenie, sledovanie a kontrolu okolia sluchom alebo dorozumievanie sa rečou sú cca 85 dB.

Maximálny hluk bude emitovaný na začiatku výstavby pri zemných prácach. Lopatové rýpadlá používané v stavebníctve majú hladinu hluku vo vzdialenosti 10 m od zdroja od 70 do 88 dB. Ich prevádzka však bude limitovaná s prestávkami počas zmeny. S hlučnými prácami v nočných hodinách sa neuvažuje.

Zdroje hluku počas prevádzky

Zdrojmi hluku počas prevádzky navrhovanej činnosti bude

- doprava (doprava obyvateľov osobnými automobilmi a odvoz odpadov),
- ostatné technologické zariadenia súvisiace s prevádzkou súboru stavieb (napr. vzduchotechnické zariadenia, vykurovanie).

Vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti mimo zastavaného územia obce možno predpokladať, že v záujmovom území v súčasnosti nedochádza k prekračovaniu prípustných hodnôt hluku z dopravy podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.

Vzhľadom na lokalizáciu, charakter a rozsah navrhovanej činnosti možno tiež predpokladať, že požiadavky vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. týkajúca sa príľahlej časti vonkajšieho prostredia budú splnené.

Ďalej možno uviesť:

Vzduchotechnické jednotky, ak budú súčasťou rodinných domov musia spĺňať požiadavky Nariadenia komisie EÚ č. 1253/2014 zo 7. júla 2014, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES.

Prevádzka kotolní ani vykurovacie zariadenia nebudú nepriaznivo vplývať na vnútorné prostredie ani na okolie rodinných domov.

Podľa čl. 1.9. prílohy vyhlášky MZ SR 549/2007 Z. z. je možné umiestňovať nové budovy na bývanie a budovy vyžadujúce tiché prostredie okrem škôl, škôlok, nemocničných izieb a pod. aj v území, kde hluk z dopravy prekračuje hodnoty uvedené v tabuľke pre územie kat. II na základe súhlasného stanoviska orgánu ochrany zdravia, za predpokladu, že:

- a) sa vykonajú opatrenia na ochranu ich vnútorného prostredia
- b) ak posudzovaná hodnota v primeranej časti príľahlého vonkajšieho prostredia budovy na bývanie alebo oddychovej zóny v tesnej blízkosti budovy na bývanie neprekročí prípustné hodnoty uvedené v Tab.1 pre kategóriu územia III. o viac ako 5 dB.

To znamená:

- neprekročí 65 dB cez deň a večer, neprekročí 55 dB v noci Táto podmienka musí byť splnená.

Všetky technologické zariadenia umiestnené na streche navrhovaných susedných objektov, ktoré do svojho okolia produkujú hluk, nesmú prekročiť súhrnný akustický výkon $L_{wA} = 84$ dB, aby nedošlo ku prekročeniu prípustných hodnôt na fasádach pre najbližšie chránené obytné prostredie a zároveň aby spĺňali limity pre hluk z iných zdrojov vo vonkajšom prostredí podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.

Navrhovaná činnosť „IBV Hrnčiarske Zalužany“ nebude významným zdrojom hluku a bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi pre oblasť hluku.

Vibrácie

Vibrácie malého rozsahu môžu vznikáť počas výstavby navrhovanej činnosti pri zemných prácach súvisiacich s hĺbením rýh pre uloženie sietí infraštruktúry a následne so zakladaním rodinných domov. Vznik závažných vibrácií počas výstavby navrhovanej činnosti sa nepredpokladá. Pri výstavbe sa musia rešpektovať ustanovenia všetkých súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov najmä NV č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

2.6. Doplnujúce údaje

Zemné práce

ZEMINA Z PRÍPRAVNÝCH PRÁČ - zahájenie výstavby si vyžiada v miestach stanovených projektovou dokumentáciou príslušnej odbornej profesie zrealizovať odhumusovanie pozemkov hrúbky cca 0,25 m. Vyzískaná ornica bude vo forme zemníka, resp. zemníkov dočasne deponovaná v riešenom území. Časť zeminy bude použitá v závere výstavby na spätné zahumusovanie v rámci sadových a terénnych úprav. Predpokladaný objem deponovanej zeminy (ornice) je cca 8800 m³. Prebytočnú a pre

investičný zámer nevyužitelnú zeminu investor odvezie (odpredá) na zemník, ktorého polohu upresní ďalší stupeň projektového riešenia.

ZEMINA PRE TERÉNNE A SADOVÉ ÚPRAVY - Pre záverečné terénne a sadové úpravy bude použitá zemina (ornica) dočasne vo forme zemníka deponovaná v rámci riešeného územia. Po ukončení výstavby jednotlivých etáp obytnej zóny, v rozsahu navrhovanej objektovej skladby, vybraný dodávateľ, resp. individuálny stavebníci predložia na Oddelenie životného prostredia ku kolaudačnému konaniu evidenciu odpadov zo stavby a doklady o ich zhodnotení /zneškodnení. Počas nakladania s odpadmi bude dodávateľ stavby, resp. individuálny stavebníci rešpektovať i podmienky obsiahnuté v Zákone NR SR č. 79/2015Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a s ním súvisiace predpisy.

Výrubu stromov sa neuskutočnia. Odstráni sa len krovie v dĺžke 420 m a šírke 3,5 m pozdĺž a v jestvujúcom rigole na ľavej strane cesty smerom k zamýšľanej IBV- od p.č.391/1 vyššie. Toto bude potrebné pre úpravu rigolu i pre vybudovanie chodníka. Pre výustný objekt a vybudovanie potrubia dažďovej kanalizácie pri vodnom toku bude potrebné odsrániť kroviny v šírke 3x 6 m.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Cieľom ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľstva je nájsť taký vyrovnaný systém zosúladenia životného prostredia a ľudskej činnosti, ktorého cieľom by bol akceptovateľný rozvoj antropogénnych aktivít, kvality životného prostredia a kvality života a zdravia. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie je jedným z nástrojov na priblíženie sa k takému vyrovnanému a environmentálne prijateľnému rozvoju uvedených oblastí.

Navrhovaná činnosť patrí medzi činnosti menšieho rozsahu, a preto podlieha zisťovaciemu konaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Možné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli zisťované v rámci vypracovania zámeru, pričom sa použili kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona.

Pri zisťovaní možných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa prihliadalo najmä na povahu a rozsah navrhovanej činnosti, miesto vykonávania navrhovanej činnosti, význam očakávaných vplyvov, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu, dosahu, trvania, frekvencie a vratnosti ako i z hľadiska kumulácie s vplyvmi iných činností v dosahu navrhovanej činnosti.

Vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli zisťované za obdobie výstavby, prevádzky a ukončenia prevádzky najmä z hľadiska únosného zaťaženia územia; vplyvu na obyvateľstvo, jeho zdravie a aktivity; horninové prostredie a pôdu; vplyvu na ovzdušie a klimatické pomery dotknutého územia; vplyvu na vodné pomery; vplyvu na faunu, flóru, ich biotopy a chránené územia všetkých druhov, vrátane vplyvov kumulatívnych.

Súčasný stav

Na pozemku pre umiestnenie navrhovanej činnosti sa v súčasnosti nachádza poľnohospodárska pôda (orná pôda) a trvalé trávne porasty. Nenachádzajú sa tu žiadne bytové ani iné objekty ani prípojky inžinierskych sietí a spevnené plochy, ktoré by bolo potrebné odstrániť.

Na základe výsledkov zisťovania sa predpokladajú nasledujúce vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie:

3.1 Vplyv na obyvateľstvo

V obci Hrnčiarske Zalužany na území ktorej sa uvažuje realizovať navrhovanú činnosť žilo v roku 2019 celkom 862 obyvateľov z toho 427 mužov a 435 žien. Navrhovaná činnosť bude umiestnená mimo zastavaného územia obce Hrnčiarske Zalužany.

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo dotknutého územia z hľadiska časového pôsobenia možno rozdeliť na

- vplyvy počas výstavby,
- vplyvy počas prevádzky.

Z hľadiska charakteru vplyvov na obyvateľstvo je rozhodujúca najmä:

- znečistenie ovzdušia,
- zmena hlukových pomerov,
- narušenie pohody.

Za posledných 20 rokov je demografická krivka obce bez výraznejších zmien, avšak dopyt po pozemkoch na bývanie rastie (viac rodín, ale nízko početných oproti minulosti). Obec má málo vhodných lokalít kde by vytvorila podmienky na výstavbu pre svojich obyvateľov a táto je vhodná. Je možné predĺženie jestvujúcich inžinierskych sietí, naväzuje priamo na jestvujúcu zástavbu, hydrogeologické pomery sú vhodné.

Navrhovaná činnosť, tak ako každá iná činnosť môže mať okrem pozitívnych vplyvov na obyvateľstvo i vplyvy negatívne.

Objektmi, ktoré môžu byť realizáciou navrhovanej činnosti ovplyvnené sú rodinné domy ktoré sa nachádzajú popri komunikácii Cintorínskej ulice.

Vplyvy počas výstavby

Počas výstavby navrhovanej činnosti, môže dochádzať k zvýšenej prašnosti na stavenisku a prístupovej komunikácii. Miera prašnosti bude závisieť od okamžitých poveternostných pomerov - rýchlosti a smeru vetra. Tieto vplyvy na okolie je možné zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami (napr. kropenie staveniska, čistenie komunikácií, čistenie kolies dopravných prostriedkov pred výjazdom na verejné komunikácie a pod.). Dosah prašnosti na trvalo obývané objekty po realizácii zmierňujúcich opatrení by nemal byť závažný. Prašnosť bude vznikať len v etape zemných prác, ktoré budú mať obmedzenú dobu trvania.

V počiatočnej etape výstavby možno predpokladať zvýšenie denných ekvivalentných hladín hluku v dotknutej lokalite, ktoré bude spôsobené používaním hlučných technológií a prejazdmi nákladných automobilov.

Pri stavebných prácach sa budú pravdepodobne používať bežné stavebné stroje. Vplyv hluku počas výstavby bude dočasný a nepredpokladá sa trvalejšie prekročenie prípustných hodnôt hluku pre vonkajšie ani pre vnútorné prostredie. Rozsah hladín hluku je určený výkonom daného stroja a jeho zaťažením. Nárast hlukovej hladiny pri nasadení viacerých strojov nemá lineárny aditívny charakter. Uvedené vplyvy je možné eliminovať dobrou organizáciou výstavby, napr. hlučné práce nevykonávať v nočných, skorých ranných a neskoro večerných hodinách.

Vplyv hluku počas výstavby bude dočasný a málo významný. Vzhľadom na rozsah hlučných prác pri realizácii navrhovanej činnosti sa nepredpokladá, že by dlhodobo presahoval platné limity vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti sa v etape výstavby nepredpokladá v dennej dobe nadlimitné prekročenie najvyšších prípustných hladín hluku podľa platných predpisov. Hlučné technologické práce sa vo večernej a nočnej dobe nebudú vykonávať.

Vibrácie malého dosahu môžu vznikať pri zemných prácach súvisiacich s hĺbením rýh pre uloženie vedení infraštruktúry a z nákladnej dopravy.

Počas výstavby navrhovanej činnosti musia byť dodržané všetky súvisiace predpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany a zdravia pri práci.

Zvýšenú pozornosť treba venovať najmä doprave počas výstavby, nakoľko môže dochádzať ku kolíziám staveniskovej a ostatnej dopravy na verejných komunikáciách v dotknutom území, najmä na Cintorínskej ulici, na ktorú sa bude pripájať doprava lokality navrhovanej činnosti. Trasy stavebnej dopravy je potrebné viditeľne označiť dopravnými značkami a vopred ich odsúhlasiť obcou Hrnčiarske Zalužany a s príslušným dopravným orgánom.

V etape výstavby sa predpokladá čiastočné narušenie pohody a kvality života obyvateľov v dotknutej obci (najmä hluk, prach a emisie zo stavebnej dopravy). Toto narušenie bude dočasné a lokálne a nebude mať významný vplyv na zdravie obyvateľstva.

Navrhovaná činnosť sa môže realizovať len po vydaní územného rozhodnutia a stavebného povolenia v ktorých budú uložené konkrétne podmienky jej realizácie podľa súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

Čo sa týka vplyvov realizácie navrhovanej činnosti na verejnú a osobnú dopravu po miestnych komunikáciách, verejná doprava v okolí staveniska bude v čase výstavby zachovaná bez obmedzenia, bude však v prípade potreby usmerňovaná dočasným dopravným značením. Pešia premávka okolo staveniska rovnako nebude prerušená.

Stavenisko bude počas výstavby zabezpečené proti vstupu a bezpečnosti nepovolancých osôb.

Vplyvy počas prevádzky

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladá nadlimitná produkcia znečisťujúcich látok do ovzdušia. V dôsledku prevádzky navrhovanej činnosti nevznikne veľký ani stredný stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia. Kotle rodinných domov na báze zemného plynu inštalované v každom navrhovanom objekte budú malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia. Príspevok dopravy súvisiacej s navrhovanou činnosťou počas jej prevádzky k najvyšším hodnotám koncentrácie látok znečisťujúcich ovzdušie bude relatívne nízky a bude sa pohybovať pod úrovňou limitných koncentrácií.

Vplyvy prevádzky navrhovanej činnosti na ovzdušie možno hodnotiť ako málo významné. Prevádzka navrhovanej činnosti nespôsobí ani zhoršenie hlukových pomerov v dotknutom území oproti súčasnému stavu.

Čo sa týka svetlotechnickej situácie rozmiestnenie a odstupové vzdialenosti jednotlivých rodinných domov musia spĺňať požiadavky vyplývajúce z územného a stavebného práva.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú také činnosti, ktoré by spôsobovali nadlimitné vibrácie, a preto tento vplyv na obyvateľstvo možno hodnotiť ako málo významný.

Pri predpokladanom stupni automobilizácie 2 autá na 1 RD (60 automobilov) a ich cca 50 % výjazd v rannej špičke sa celkový objem výjazdu osobných automobilov jednosmerne za hodinu bude pohybovať okolo 30 automobilov.

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo pri dodržaní príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov a realizácii navrhovaných opatrení nebudú závažné s výnimkou vysokej frekvencie dopravy vo výhlade, ktorú je potrebné doriešiť. V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti vytvoria nové možnosti kvalitného trvalého bývania v rodinných domoch v obci Hrnčiarske Zalužany.

3.2. Vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie

Vzhľadom na charakter a umiestnenie navrhovanej činnosti možno konštatovať, že navrhovaná činnosť neovplyvní geomorfologické pomery dotknutého územia počas výstavby ani počas prevádzky. Horninové prostredie dotknutého územia môže byť navrhovanou

činnosťou ovplyvnené najmä počas výstavby pri realizácii zemných prác súvisiacich s hĺbením rýh pre uloženie siete infraštruktúry. Počas vykonávania zemných prác môže dôjsť k znečisteniu horninového prostredia len v prípade havárii stavebných mechanizmov. Takáto možnosť je vzhľadom na dôslednosť prípravy stavieb a technického stavu používaných mechanizmov málo pravdepodobná.

Stavba musí byť navrhnutá a realizovaná tak, aby sa v maximálne možnej miere eliminovala prípadne zmiernila možnosť kontaminácie horninového prostredia v priebehu výstavby i počas prevádzky. Realizáciou odporúčaných opatrení sa dostatočne zabezpečí minimalizácia možnosti kontaminácie horninového prostredia v etape výstavby navrhovanej činnosti.

Súčasťou navrhovanej činnosti nie je realizácia takých hlbokých výkopov, ktoré by zasahovali do horninového prostredia. Realizáciou odporúčaných opatrení je možné dostatočne minimalizovať možnosť kontaminácie horninového prostredia v etape výstavby navrhovanej činnosti.

Vyťaženie zeminu z výkopov pre uloženie prípojok infraštruktúry a stavebnej jamy bude potrebné v maximálne možnej miere využiť v rámci vlastnej stavby, prebytkovú zeminu, ktorá vznikne pri výstavbe bude potrebné ponúknuť na využitie na iných stavbách v rámci regiónu, alebo zneškodniť na vopred určenej riadenej skládke odpadov. Podrobnosti nakladania s vyťaženou zeminou budú upresnené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie.

Na dotknutých pozemkoch, ani v ich bezprostrednej blízkosti, sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín, ktoré by bolo v strete záujmov s realizáciou navrhovanej činnosti. Lokalita navrhovanej činnosti nevykazuje žiadne znaky nestability územia, ktoré by mohli limitovať výstavbu navrhovanej činnosti. Nepredpokladá sa ani aktivácia geodynamických javov v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa závažné negatívne vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery dotknutého územia nepredpokladajú.

Vplyvy navrhovanej činnosti na geomorfologické pomery dotknutého územia sa nepredpokladajú. Vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie, možno hodnotiť ako lokálne a málo významné.

3.3. Vplyvy na klimatické pomery

V rámci realizácie navrhovanej činnosti dôjde k rozšíreniu zastavaných plôch a spevnených plôch. Súčasťou navrhovanej činnosti sú sadové úpravy, ktoré sa dotýkajú verejných priestorov a cestných komunikácií

Navrhované rodinné domy a ostatné objekty musia byť odolné voči príslušným klimatickým zmenám.

Navrhovaná činnosť nemá vysoké nároky na spotrebu energie a vody. Materiály používané na výstavbu objektov vzhľadom na ich lokalizáciu musia byť odolné voči zvýšeným teplotám v letnom období a nízkym teplotám v zimnom období. Objekty navrhovanej činnosti nebudú umiestnené v zátopovej oblasti ani v oblasti náchylnej na požiare.

Nepredpokladá sa nadmerné ohrozenie objektov búrkami, vetrom, extrémnymi zrážkami, zosuvmi proti ktorým by bolo potrebné prijímať osobitné opatrenia. Vzhľadom na rozsah a charakter navrhovanej činnosti sa závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na klimatické pomery nepredpokladajú. Vplyvy na mikroklimatické pomery priamo dotknutého územia možno považovať za málo významné.

3.4. Vplyvy na ovzdušie

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti sa v dotknutom území nevytvoria veľké ani stredné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia. Počas výstavby budú zdrojmi znečisťovania ovzdušia najmä:

- stavebné mechanizmy,
- nákladná stavebná doprava,
- stavenisko (najmä v etape zemných prác).

V etape výstavby sa bude na stavenisku manipulovať s drobnými, prípadne sypkými materiálmi a zeminami, preto bude nutné občasné kropenie staveniska vodou, aby sa zabránilo šíreniu prachových častíc do okolia, ako aj pravidelné čistenie kolies vozidiel vychádzajúcich zo staveniska na verejné komunikácie.

V etape realizácie zemných prác môže dochádzať k zvýšenej prašnosti najmä na stavenisku a na prístupových komunikáciách. Miera prašnosti bude závisieť na okamžitých poveternostných pomeroch - rýchlosti a smere vetra. Tieto vplyvy na okolie možno zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami (napr. kropenie staveniska, čistenie komunikácií, dôsledné čistenie kolies dopravných prostriedkov pred výjazdom na verejné komunikácie a pod.) Hodnoty príspevkov k znečisťovaniu ovzdušia zo súvisiacej dopravy a prevádzky stavebnej mechanizácie budú pod stanovenými limitnými hodnotami a možno ich považovať za málo významné.

Vzhľadom na malý rozsah navrhovanej činnosti a rozsah súvisiacich zemných prác možno predpokladať, že príspevok výstavby k zníženiu kvality ovzdušia v dotknutom území bude málo významný a v súlade s platnými limitmi. Uvedené vplyvy navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia budú krátkodobé, nepravidelné a vzhľadom na existujúce zaťaženie súvisiacich komunikácií málo významné.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti bude zdrojom znečisťovania ovzdušia osobná doprava obyvateľov a plynové kotolne. Kotolne v rodinných domoch na báze zemného plynu budú malými stacionárnymi zdrojmi znečisťovania ovzdušia, ktoré nespĺňajú prahové hodnoty podľa prílohy č. 1 Členenie a kategorizácia stacionárnych zdrojov, k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Vplyvy prevádzky kotolní na kvalitu ovzdušia v dotknutom území možno hodnotiť ako málo významné. Vplyv vzduchotechniky na kvalitu ovzdušia v dotknutom území nebude závažný a dodržanie platných limitov musí byť garantované výrobcami zariadení vzduchotechniky.

Doprava súvisiaca s prevádzkou navrhovanej činnosti vzhľadom na jej rozsah nebude významným príspevkom k zhoršeniu kvality ovzdušia v dotknutom území.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v dotknutom území budú lokálne a málo významné.

3.5. Vplyvy na vodné pomery

Na lokalite navrhovanej činnosti povrchový vodný tok ani vodná plocha nenachádza. V štandardných podmienkach výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti nie je predpoklad kontaminácie podzemných ani povrchových vôd. Akékoľvek riziko havárie, ktorá by spôsobila znečistenie povrchových alebo podzemných vôd je málo pravdepodobné, ale aj napriek tomu je potrebné vybaviť stavenisko protihavarijnými prostriedkami. Prevádzka navrhovanej činnosti súvisí len s potrebou vody na sociálne a protipožiarne účely, ktorá bude zabezpečená z verejného vodovodu.

Splaškové odpadové vody budú vypúšťané do verejnej kanalizácie podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov.

V štandardných podmienkach počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa kontaminácia podzemných ani povrchových vôd nepredpokladá. Akékoľvek riziko havárie, ktorá by spôsobila znečistenie povrchových alebo podzemných vôd nie je pravdepodobné.

V dotknutom území sa nenachádzajú pramene ani pramenné oblasti využívané pre zásobovanie obyvateľstva vodou ani minerálne a geotermálne pramene, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou navrhovanej činnosti. Vzhľadom na charakter, rozsah a lokalizáciu navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú jej negatívne vplyvy na režim a obeh podzemnej ani povrchovej vody. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude mať závažný negatívny vplyv na hydrologické pomery dotknutého územia.

3.6. Vplyvy na pôdu

Navrhovaná činnosť bude umiestnená na pozemkoch evidovaných v katastri nehnuteľností ako poľnohospodárska pôda – orná pôda a trvalé trávne porasty.

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskej pôdy. Výmera trvalo zaberanej poľnohospodárskej pôdy bude spresnená v žiadosti o nepoľnohospodárske použitie podľa zákona č. 220/2004 Z. z.

Trvalý záber lesných pozemkov sa nevyžaduje. Nepredpokladá sa ani dočasný záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov.

Pri vyňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely je potrebné postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (§ 12, § 17).

Pred realizáciou navrhovanej činnosti je potrebné vykonať dôslednú skrývku humusového horizontu.

Skrývka humusového horizontu na dotknutom pozemku musí byť vykonávaná na celej dotknutej ploche pred začatím výstavby, pred začiatkom prvých zemných prác. Nesmie byť vykonávaná na premočenej a premrzutej pôde, aby nedošlo k jej znehodnoteniu. Zhrnutie skrývky sa vykoná po predchádzajúcom odstránení zelenej organickej hmoty odobratím aktívneho humusového horizontu a jeho uložením na depóniu.

Pre skladovanie a ošetrovanie skrývky humusového horizontu platí norma ST SEV 4471-84, podľa ktorej depónia musí byť chránená pred veternou a vodnou eróziou, znečistením a znehodnotením (napr. stavebným materiálom, stavebným odpadom, štrkom, pohonnými hmotami), ale aj pred zaburinením a rozkrádaním. Maximálna výška depónie nesmie prekročiť 3 m, so sklonom svahov max, 1 : 1,5.

Ďalšie podrobnosti o spracúvaní bilancie a vykonaní skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy a spracúvaní projektu rekultivácie dočasne odňatej poľnohospodárskej pôdy sú ustanovené vo vyhláške MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení vyhlášky MP SR č. 59/2013.

Počas výstavby navrhovanej činnosti možno predpokladať, i keď je to málo pravdepodobné, riziko kontaminácie pôdy ropnými látkami zo stavebných mechanizmov, prípadne dopravných prostriedkov, a preto je potrebné vybaviť stavenisko protihavarijnými prostriedkami. Pokiaľ by došlo k havarijnému znečisteniu pôdy musí sa zabezpečiť u oprávnenej organizácie vhodná dekontaminácia znečistenej pôdy in situ alebo ex situ.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nebudú produkovať emisie v takom rozsahu, ktoré by spôsobili zhoršenie kvality okolitej poľnohospodárskej pôdy. Kontaminácia pôd cudzorodými prvkami (napr. kontaminácia ťažkými kovmi) z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti sa nepredpokladá. Kontaminácia pôdy, na lokalite navrhovanej činnosti ani na pozemkoch ktoré sa nachádzajú mimo záujmového územia sa z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti vzhľadom na jej charakter a rozsah nepredpokladá.

Vplyvy navrhovanej činnosti na pôdu možno hodnotiť z hľadiska trvalého záberu poľnohospodárskej pôdy ako významné a z hľadiska ostatných vplyvov ako málo významné.

3.7. Vplyvy na genofond (flóru, faunu, ich biotopy a biodiverzitu)

Lokalita pre umiestnenia navrhovanej činnosti sa nachádza v priamej nadväznosti na zastavané územie obce Hrnčiarske Zalužany. Na tejto lokalite sa v súčasnosti prakticky nenachádza žiadaná prirodzená a pôvodná vegetácia. Pôvodne sa územie navrhovanej činnosti využívalo na intenzívnu rastlinnú výrobu na ktorej boli pestované najmä obilniny a ďalšie kultúrne rastliny.

Na dotknutej lokalite sa nenachádzajú žiadne stromy ktoré by bolo potrebné odstrániť. Súčasťou realizácie navrhovanej činnosti budú sadové úpravy pre výsadbu verejnej zelene.

Čo sa týka fauny, na dotknutom pozemku nebol vykonaný zoologický prieskum. Predpokladá sa tu výskyt druhov bezstavovcov a stavovcov viazaných najmä na intenzívne využívanú ornú pôdu a ľudské sídla. Na takýto charakter územia sa viaže výskyt bežných živočíchov s vyššou tendenciou k synantropii – tzn. živočíchov, ktoré sa na dané prostredie adaptovali. Zo stavovcov je tu možný výskyt drobných stavovcov napr. jež západoeurópsky, myš domová, potkan obyčajný, krt obyčajný a iné drobné stavovce. Počas výstavby navrhovanej činnosti môže dochádzať k dočasnému rušeniu vtáctva, tieto vplyvy budú dočasné a nebudú vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti závažné.

Na záujmovej lokalite nebol zaznamenaný výskyt významných a chránených druhov fauny. Lokalita navrhovanej činnosti nie je súčasťou ani v priamom dotyku s migračnými koridormi živočíchov.

Na dotknutej lokalite neboli identifikované žiadne druhy ani biotopy flóry a fauny európskeho ani národného významu.

Pri realizácii zemných prác v rámci výstavby objektov navrhovanej činnosti môže dôjsť k likvidácii niektorých malých zemných živočíchov, tento vplyv možno považovať za málo významný. Môže dôjsť tiež k vyrušovaniu živočíchov, ktoré prežívajú na okolitých pozemkoch. Tieto vplyvy budú rovnako len dočasné a málo významné. Nepredpokladá sa priamy ani nepriamy negatívny vplyv navrhovanej činnosti na druhy európskeho významu.

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti sa nepredpokladá priama ani nepriama strata populácií druhov, identifikovaných ako prioritné v rámci Aktualizovanej národnej stratégie ochrany biodiverzity. Navrhovaná činnosť neovplyvní druhové bohatstvo oblastí, ktoré sa nachádzajú v širšom území lokality navrhovanej činnosti.

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti nepredpokladá sa strata ani zmena významných biotopov flóry a fauny ani narušenie migračných koridorov ohrozených druhov. Nedôjde ani k fragmentácii chránených biotopov. Z hľadiska vplyvov navrhovanej činnosti na faunu, flóru, ich biotopy a biodiverzitu je navrhovaná činnosť v predloženom variante riešenia navrhovanej činnosti realizovateľná.

Závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na faunu flóru a jej biotopy sa nepredpokladajú. Identifikované vplyvy navrhovanej činnosti možno považovať vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti za málo významné. Nepredpokladá sa ani negatívne ovplyvnenie biodiverzity v širšom území.

3.8. Vplyvy na krajinu

Navrhovaná činnosť sa umiestňuje v priamej nadväznosti na zastavané územie obce Hrnčiarske Zalužany.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa zmení štruktúra krajiny a lokálne sa pozitívne ovplyvní aj jej scenéria. Dôležité bude architektonické stvárnenie objektov (rodinných domov) ako i voľba materiálov tak, aby navrhované objekty boli vhodne zakomponované do prírodného prostredia ktoré sa nachádza v širšom území.

3.9. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Na území dotknutej obce Hrnčiarske Zalužany nie je vyhlásená pamiatková zóna ani pamiatková rezervácia.

Na lokalite navrhovanej činnosti ani v priamom dosahu sa nenachádza z evidovaných nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok vyhlásených podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, ktoré by mohli byť negatívne ovplyvnené realizáciou navrhovanej činnosti.

Realizácia ani prevádzka navrhovanej činnosti nepredstavuje riziko ohrozenia alebo poškodenia pamiatkovo chránených objektov, ktoré sa nachádzajú v širšom okolí.

Vzhľadom na lokalizáciu, charakter a rozsah navrhovanej činnosti možno konštatovať, že negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne a historické pamiatky sa v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti nepredpokladajú .

3.10. Vplyvy na archeologické náleziská

Na lokalite navrhovanej činnosti nie sú v súčasnosti evidované žiadne archeologické náleziská, a preto sa nepredpokladajú negatívne vplyvy navrhovanej činnosti tohto charakteru. Vzhľadom na realizáciu zemných prác súvisiacich s navrhovanou činnosťou sa nevylučuje možnosť zistenia archeologických nálezov. V prípade ich výskytu pri realizácii zemných výkopových prác musí stavebník postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Vplyvy navrhovanej činnosti na archeologické náleziská možno predbežne hodnotiť ako nulové.

3.11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území dotknutej obce sa nenachádzajú paleontologické náleziská ani významné geologické lokality. Na riešenom území neboli v čase vypracovania zámeru zaznamenané žiadne paleontologické nálezy.

Vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti nemožno jednoznačne vylúčiť možnosť paleontologických nálezov v sedimentoch na miestach realizácie zemných prác, najmä v rámci hĺbenia rýh pre umiestnenie siete súvisiacej infraštruktúry. V prípade výskytu akýchkoľvek paleontologických nálezov je potrebné postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vplyvy navrhovanej činnosti na paleontologické náleziská a významné geologické lokality predbežne možno hodnotiť ako nulové.

3.12. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Kultúrne hodnoty nehmotnej povahy predstavujú najmä miestne tradície, miestna kultúra, jazyk, umenie. Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy sa nepredpokladajú.

3.13. Iné vplyvy

Okrem vplyvov navrhovanej činnosti uvedených v predchádzajúcich bodoch sa v žiadnom z predložených variantov žiadne iné závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie nepredpokladajú.

Nepredpokladá sa výskyt žiadneho zdroja žiarenia. Na stavbe nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom rádioaktívneho či ionizujúceho žiarenia. Pri výstavbe nebudú použité materiály, u ktorých by sa účinky rádioaktívneho žiarenia dali očakávať.

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude zdrojom tepla ani pachových látok, ktoré by mali dosah na okolité územie.

S odpadmi, ktoré sa vyprodukujú počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa bude nakladať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov z oblasti odpadového hospodárstva.

3.14. Kumulatívne vplyvy

V dosahu navrhovanej činnosti neboli identifikované také existujúce alebo schválené projekty s ktorými by bolo možné spoločne vyhodnotiť vplyvy navrhovanej činnosti na zložky a faktory životného prostredia. Príspevok navrhovanej činnosti ku kvalite životného prostredia bol porovnávaný so súčasným stavom pri každej zložke a faktoroch životného prostredia (voda, ovzdušie, pôda, hluk, odpady). Závažné negatívne vplyvy v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti neboli identifikované.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Realizácia navrhovanej činnosti sa bude vykonávať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a preto sa nepredpokladá, že bude predstavovať zdravotné riziko pre obyvateľstvo dotknutej obce.

Priame zdravotné riziká počas výstavby budú znášať len pracovníci obsluhy stavebných mechanizmov a zariadení. Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti a na podmienku plnenia prísnych bezpečnostných a hygienických predpisov budú zdravotné riziká minimálne. Všetky používané zariadenia musia byť konštruované tak, aby nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života, alebo zdravia pracovníkov.

Zdravotné riziko predstavuje počas výstavby navrhovanej činnosti doprava (možné havárie), a preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť technickému stavu dopravných prostriedkov a technickému stavu a čistote komunikácií. Riziko havárií je možné veľmi účinne ovplyvňovať vhodnou organizáciou dopravy.

V etape výstavby sa predpokladá narušenie pohody a kvality života obyvateľov v dotknutej lokalite (najmä hluk, prach a emisie z dopravy). Toto narušenie bude dočasné a lokálne, a nebude takého rozsahu, že by malo významný vplyv na zdravie obyvateľstva.

Najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny A hluku vo vonkajších a vnútorných priestoroch musia byť dodržané podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Prevádzka navrhovanej činnosti vzhľadom na jej charakter a rozsah nepredstavuje zdravotné riziko pre obyvateľov a pracovníkov v jej dosahu. Hygienické požiadavky pri prevádzke navrhovanej činnosti stanoví príslušný orgán na ochranu zdravia v rámci povoľovania navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. Zdravotné riziká počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti možno považovať za málo významné.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Vzhľadom k charakteru navrhovanej činnosti, budúcemu priestorovému usporiadaniu dotknutého územia a dostatočnému odstupu od chránených území prírody nemožno predpokladať žiadne významné vplyvy na chránené územia prírody. Tiež nemožno predpokladať žiadne významné vplyvy na chránené vodohospodárske oblasti.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Pre hodnotenie významnosti očakávaných bola použitá päťstupňová škála s nasledujúcimi charakteristikami, uplatňovanými rovnako pre negatívne ako aj pozitívne vplyvy:

- **nie je vplyv** (navrhovaná činnosť žiadnym spôsobom neovplyvní zložky životného prostredia, obyvateľstvo, využiteľnosť zeme a kultúrne a historické hodnoty územia),
- **nevýznamný vplyv** (ide prevažne o vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným pôsobením alebo príspevkom),
- **málo významný vplyv** (vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska minimálne, lokálny vplyv alebo pôsobiaci na málo zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. nie je vnímateľný alebo je subjektívny)
- **významný vplyv** (má dosah na širšie okolie, alebo pôsobí na viac zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. jeho vnímavosť je vysoká),
- **veľmi významný vplyv** (má regionálny dosah, alebo pôsobí na najzraniteľnejšie zložky životného prostredia, ovplyvňuje ekologickú únosnosť, príp. nie je v súlade s príslušnou legislatívou alebo inými normami)

Vplyvy na horninové prostredie a reliéf

Kontaminácia horninového prostredia (horninové prostredie) - nevýznamný vplyv

Navrhovaná činnosť nebude mať vnímateľný vplyv na reliéf plochy návrhu a nebude mať vplyv na horninové prostredie.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Spotreba pitnej vody a produkcia odpadových vôd (povrchové vody) - málo významný vplyv
Príprava, uskutočnenie a prevádzkovanie činnosti pri štandardnom režime nebude mať nepriaznivý vplyv na režim a kvalitu podzemných vôd, kontaminácia podzemných vôd (podzemné vody) - nevýznamný vplyv.

Vplyvy na ovzdušie

Málo významný vplyv.

Vzhľadom na deklarované a známe informácie o budúcom funkčnom využívaní a charaktere navrhovanej činnosti, nie je dôvodné očakávať významné negatívne zmeny kvality ovzdušia. Zvýšenie sekundárnej prašnosti počas výstavby: nepriaznivý vplyv s postupným pôsobením, dočasný, málo významný.

Zaťaženie hlukom z dopravy počas výstavby: nepriaznivý vplyv s postupným pôsobením, dočasný, málo významný.

Vplyvy na pôdu

Záber a kontaminácia pôd (pôdy) - nie je vplyv. Pri dodržiavaní technologických postupov a všeobecne záväzných predpisov nebude mať predkladaný zámer negatívny vplyv na pôdu.

Vplyvy na genofond a biodiverzitu

Zásahy alebo ovplyvnenie prirodzených biotopov (biota) - nevýznamný vplyv zastúpenie zelených plôch so sadovou úpravou - málo významný vplyv skôr pozitívny.

Vplyvy na krajinu

Vplyvy na štruktúru a scenériu krajiny

Zmena štruktúry krajiny (krajina) - nevýznamný vplyv - ovplyvnenie scenérie krajiny, (obyvateľstvo) - málo významný, pozitívny vplyv - narušenie funkčnosti prvkov ÚSES - nie je

vplyv.

Vplyvy na ochranu prírody

Zásahy alebo ovplyvnenie chránených území a chránených druhov - bez vplyvu. Narušenie záujmov ochrany prírody a krajiny: nepredpokladáme, nie je vplyv.

Vplyvy na stabilitu krajiny

Narušenie funkčnosti prvkov ÚSES: nie je vplyv.

Vplyvy na obyvateľstvo, sídla a dopravu

Na základe výsledkov porovnateľných hlukových štúdií možno predpokladať, že z hľadiska hluku navrhovaná činnosť signifikantne neovplyvní pomery v dotknutej lokalite v porovnaní so súčasným stavom a nespôsobí závažné zhoršenie životných podmienok obyvateľov. Vplyvy na dopravu - dopravné nároky (cestná sieť, obyvateľstvo) - málo významný vplyv.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Ovplyvnenie kultúrnych a historických pamiatok - nie je vplyv. Predmetná stavba neprichádza do konfliktu s objektmi s kultúrnou alebo historickou hodnotou.

Z uvedeného vyplýva, že realizácia navrhovanej činnosti ako celok nebude mať závažné negatívne vplyvy na životné prostredie nad mieru, ktorá je stanovená všeobecne záväznými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a zdravia obyvateľstva. Identifikované vplyvy sú pri dodržaní a realizácii navrhovaných opatrení environmentálne prijateľné.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Záujmová lokalita nachádza v území, ktoré nehraničí so žiadnym susedným štátom. V rámci navrhovanej činnosti sa neumiestňujú také činnosti, ktoré by svojim vplyvom dosahovali alebo presahovali štátne hranice. Vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti nepredpokladajú sa jej vplyvy presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Na základe výsledkov zisťovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie v etape vypracovania zámeru neboli identifikované žiadne iné súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť závažné negatívne vplyvy na životné prostredie v dotknutom území.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Aj keď je riziko vzniku havárie z dôvodu lokalizácie, rozsahu a charakteru navrhovanej činnosti nepravdepodobné, nie je ho možné nikdy úplne vylúčiť, a preto je potrebné počítať i takouto skutočnosťou. Počas výstavby nemožno vylúčiť napr. riziká pracovných úrazov, požiaru, výbuchu a havárií stavebných a dopravných mechanizmov. Riziká počas výstavby predstavujú aj technické poruchy stavebných mechanizmov a s nimi súvisiaci možný únik ropných látok do pôdy a podzemných vôd. Riziko vzniku havárií často súvisí s dodržiavaním prevádzkovej a pracovnej disciplíny a môže k nemu dôjsť najmä pri zlyhaní ľudského faktora. V urbanizovanom prostredí možno počítať i z s rizikom poškodenia existujúcich podzemných vedení najmä pri realizácii nových prípojok súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti (napr. vodovod, kanalizácia a pod.). Pri dodržaní technologických postupov výstavby, technických kontrol stavebných zariadení a stavebnej techniky a bezpečnostných predpisov

sú tieto riziká málo pravdepodobné. Dôležité je, aby všetci pracovníci boli oboznámení s splatnými predpismi z oblasti BOZP.

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti vzhľadom na jej lokalizáciu, charakter a rozsah by nemalo dôjsť k žiadnemu zvýšenému riziku vzniku havárií. Možnosť vzniku havárie možno považovať za minimálnu, priam hypotetickú. Zdrojom neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození je objekt distribučnej trafostanice. Tieto nebezpečenstvá a ohrozenia sú konštrukčným usporiadaním a použitím daného riešenia trafostanice eliminované a rozsah rizika je minimalizovaný.

Vznik a vplyvy havárií z dôvodu prevádzky navrhovanej činnosti na okolité objekty vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti (prevažne bývanie) sa nepredpokladá. Rizikom, ktoré nemožno počas prevádzky navrhovanej činnosti úplne vylúčiť, je napr. požiarne riziko. Môže vzniknúť napr. pri skrate v energetické sieti, pri údere blesku, spôsobené ľudským faktorom a pod.). Navrhované objekty rodinných domov musia preto spĺňať všetky požiadavky vyplývajúce zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom a súvisiacich predpisov.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

10.1. Technické, technologické a organizačné opatrenia počas prípravy, výstavby, prevádzky a po ukončení prevádzky

Opatrenia počas prípravy

- V dokumentácii pre územné rozhodnutie a v dokumentácii pre stavebné povolenie zohľadniť požiadavky a odporúčania zo záväzných stanovísk a podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa § 29 zákona č. 24/2006 Z. z., vrátane opodstatnených požiadaviek a odporúčaní dotknutých orgánov a dotknutej verejnosti.
- V ďalších stupňoch projektovej dokumentácie zohľadniť požiadavky súvisiace s klimatickými zmenami napr. navrhnuť a používať stavebné materiály odolné voči vysokým teplotám v lete a nízkym teplotám v zime, navrhnuť účinné technológie na obmedzenie spotreby vody a spotreby energie, navrhnuť účinné opatrenia proti silným vetrom a zrážkam, opatrenia na maximálne zadržanie zrážkových vôd na vlastnom pozemku a ďalšie.
- Pri návrhu architektonického stvárnenia navrhovaných rodinných domov a pri voľbe materiálov dbať na to, aby navrhované objekty netvorili dominantu v území a aby boli vhodne zakomponované do prírodného prostredia ktoré sa nachádza v ich dosahu.
- Vypracovať havarijný plán a stavenisko vybaviť potrebnými protihavarijnými ochrannými prostriedkami.
- Zabezpečiť vypracovanie projektu sadových úprav so zohľadnením požiadaviek obce Hrnčiarske Zalužany a príslušného orgánu ochrany prírody a krajiny.
- Pri výbere dodávateľa stavby žiadať preukázanie kvality a dobrého technického stavu stavebných a dopravných mechanizmov.
- Pred začatím stavebných prác zabezpečiť vytýčenie a v prípade potreby aj preloženie podzemných inžinierskych sietí, aby nedošlo k ich poškodeniu, prípadne k ich znefunkčneniu.
- Vypracovať a odsúhlasiť s príslušnými orgánmi (vrátane orgánov miestnej samosprávy) Projekt organizácie výstavby a Projekt organizácie stavebnej dopravy.

- Pri vyňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
- V projektovej dokumentácii pre stavebné povolenie zosúladiť navrhované činnosti s požiadavkami vyplývajúcimi z ustanovení vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Opatrenia počas výstavby

- Pred začatím výstavby navrhovanej činnosti vykonať dôslednú skrývku humusového horizontu (ornice) a uložiť ju na dočasnú depóniu.
- Pri skladovaní a ošetrovaní skrývky humusového horizontu postupovať podľa vyhlášky MP SR č. 508/2004 Z. z., normy ST SEV 4471-84 a súvisiacich predpisov.
- Do susedných pozemkov podľa možnosti nezasahovať. Ak k takému zásahu dôjde, dotknuté pozemky zrekultivovať.
- Navrhovanú činnosť realizovať podľa projektovej dokumentácie vypracovanej podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ďalších súvisiacich predpisov a podľa podmienok rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.
- V maximálnej miere obmedziť prašnosť pri stavebných prácach a stavebnej doprave.
- Prepravovaný stavebný materiál zabezpečiť proti prašnosti a znečisťovaniu dopravných tras (napr. plachty, vlhčenie, zníženie rýchlosti).
- Podľa potreby vykonávať kropenie povrchu staveniska a čistenie prístupových komunikácií.
- Dobrou organizáciou práce vylúčiť zbytočné prejazdy dopravných prostriedkov, presuny stavebných strojov a zariadení, beh motorov naprázdno. V čase nutných prestávok zastaviť motory stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov.
- Pri výstavbe dodržiavať príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia, najmä zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.
- Realizovať opatrenia na zamedzenie sekundárnej prašnosti. Pri nevyhnutnom skladovaní prašných materiálov počas výstavby na stavenisku vykonať účinné opatrenia (napr. skladovanie v uzatvárateľných kontajneroch alebo skladoch, zakrytie povrchu, kropenie a pod.).
- Nepripustiť používanie stavebných mechanizmov, ktoré nebudú spĺňať požiadavky predpisov najmä z oblasti emisií znečisťujúcich látok.
- Pri stavebných prácach zabezpečiť bezporuchovú prevádzku stavebných mechanizmov a ďalšie preventívne opatrenia na ochranu povrchových a podzemných vôd.
- V prípade potreby zabezpečiť neškodné odvedenie zrážkových vôd zo staveniska.
- Čistenie automobilov pri výjazde zo staveniska na miestnu komunikáciu zabezpečiť na spevnenej nepriepustnej ploche, so zachytením kontaminovaných vôd a ich bezpečným zneškodnením.
- Na stavenisku neskladovať a nemanipulovať s látkami nebezpečnými vodám, v prípade, že to bude z technologicko-prevádzkových dôvodov nevyhnutné, nakladať s nimi podľa platných predpisov tak, aby nevznikla možnosť ohrozenia podzemných a povrchových vôd a horninového prostredia.

- V prípade nakladania s látkami škodiacimi vodám zaobchádzať s nimi podľa príslušných ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vykonať účinné opatrenia, aby tieto látky nevnikli do podzemných vôd.
- Stavenisko vybaviť potrebnými prostriedkami na zachytenie prípadného úniku nebezpečných látok a na prípadnú sanáciu nezachyteného havarijného úniku.
- Odpady, ktoré budú vznikať počas výstavby zhromažďovať a triediť podľa druhov v mieste ich vzniku, prednostne ich zhodnotiť v rámci vlastnej stavby a zabezpečiť zneškodnenie nepoužiteľného odpadu spôsobom na to určeným podľa príslušných ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ostatných súvisiacich predpisov v oblasti odpadového hospodárstva.
- Na prípadne dočasné skladovanie nebezpečných látok a nebezpečných odpadov používať len na to určený a zabezpečený priestor v rámci staveniska.
- V prípade vzniku nebezpečných odpadov zabezpečiť ich zneškodnenie prostredníctvom subjektu oprávneného na nakladanie s nebezpečnými odpadmi. Po ukončení výstavby z priestoru bezpodmienečne a bez zostatku odstrániť všetok stavebný odpad.
- Ku kolaudácii stavby predložiť Okresnému úradu Poltár evidenciu odpadov vzniknutých pri stavebnej činnosti a doklady o ich zneškodnení, ako i zmluvy na odvoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu a ostatných odpadov oprávnenou osobou.
- Hlučnosť počas výstavby eliminovať vhodným zoskupením stavebných strojov a mechanizmov. Zabezpečiť, aby stavebné mechanizmy neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom a vnútornom pracovnom prostredí.
- Zabezpečiť, aby práce na stavenisku neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí. Hlučné práce nevykonávať v čase nočného pokoja a počas dní pracovného pokoja.
- Pracovníkov obsluhujúcich stavebné mechanizmy vybaviť podľa potreby vhodnými ochrannými prostriedkami a zabezpečiť ich používanie podľa platných predpisov.
- Zabezpečiť vhodnú organizáciu výstavby podľa vopred vypracovaného a odsúhlaseného projektu organizácie výstavby, za účelom minimalizácie trvania stavebných prác a vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.
- Zabezpečiť, aby v čase výstavby bola zachovaná a neobmedzená doprava po komunikáciách a chodníkoch v dosahu navrhovanej činnosti.
- Poučiť pracovníkov na stavbe o dodržiavaní predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- Zabrániť vstupu nepovolaných osôb na stavenisko.
- Počas výstavby používať stavebné stroje a mechanizmy len v riadnom technickom stave.
- Navrhnuť a zabezpečiť dopravné značenie v rámci staveniska a dotknutých miestnych komunikácií tak, aby bola v čo najväčšej miere zabezpečená bezpečnosť a minimalizovanie kolízie motorových vozidiel stavebnej dopravy a prevádzkovej dopravy.
- Udržiavať poriadok na stavenisku. Suroviny, materiály a výrobky ukladať na vopred určených a zabezpečených plochách.
- Dodržiavať príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci.
- V prípade výskytu archeologických nálezov pri realizácii zemných a výkopových prác postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Opatrenia počas prevádzky

- Vypúšťanie splaškových odpadových vôd do verejnej kanalizácie zabezpečiť podľa zákona č. 364/2002 Z. z. o vodách a zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) a zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa podmienok správcu kanalizačnej siete.
- Zabezpečiť neškodné odvedenie vôd z povrchového odtoku - zrážkových vôd zo striech rodinných domov a spevnených plôch. Zvážiť ich zadržanie a použitie v čo najvyššej miere na vlastnom pozemku napr. na polievanie prídomej zelene, prípadne ich využiť ako úžitkovú vodu v sociálnych zariadeniach (WC).
- Zabezpečiť systematickú starostlivosť o verejnú zeleň v lokalite navrhovanej činnosti.
- V prípade výskytu invázných druhov rastlín na lokalite navrhovanej činnosti postupovať podľa ustanovení § 7b ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.
- Nebezpečné látky a látky škodiace vodám používané počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti skladovať na miestach na to určených a zabezpečených a vybavených podľa platných predpisov.
- Vzniknuté odpady zneškodňovať zmluvne prostredníctvom oprávnených osôb vybavených príslušnými prostriedkami a povoleniami a nakladať s nimi podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a súvisiacich predpisov.
- Nebezpečný odpad zneškodňovať prostredníctvom subjektu oprávneného na nakladanie s nebezpečnými odpadmi.
- Pri nakladaní s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom postupovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva, predovšetkým príslušných ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a súvisiacich predpisov a VZN obce Hrnčiarске Zalužany o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v platnom znení.
- Odpady vznikajúce počas prevádzky navrhovanej činnosti zhromažďovať a triediť podľa druhov v mieste ich vzniku (triedený zber) a nakladať s nimi spôsobom na to určeným podľa príslušných ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v platnom znení a súvisiacich predpisov.
- Dodržiavať príslušné ustanovenia zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi a súvisiacich predpisov a vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Vývoj územia bez realizácie navrhovanej činnosti je vlastne nulový variant tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. Pre stanovenie nulového variantu je dôležité poznať v prvom rade súčasný stav lokality v ktorej sa navrhuje umiestnenie navrhovanej činnosti a na základe súčasného stavu posúdiť a identifikovať jej predpokladaný vývoj bez realizácie navrhovanej činnosti. V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala doterajšie poľnohospodárske využívanie by pokračovalo aj naďalej.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

V záujmovom území nie je vypracovaný územný plán obce. Navrhovaná činnosť preto uvažuje s regulatívami, ktoré sú uvedené v rámci stavebného objektu SO 100 – Regulatívy rodinných domov.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Navrhovaná činnosť podlieha zisťovaciemu konaniu podľa zákona.

Zámer sa predkladá príslušnému orgánu, ktorým je v tomto prípade Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie na vykonanie zisťovacieho konania podľa § 29 zákona.

Proces zisťovacieho konania podľa zákona bude postupovať podľa zákona týchto krokov:

- Rozoslanie a pripomienkovanie zámeru.
- Vyhodnotenie stanovísk predložených k zámeru a použitie kritérií pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona.
- Rozhodnutie Okresného úradu Poltár, na základe výsledkov zisťovacieho, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať podľa zákona.

Ak príslušný orgán na základe výsledkov zisťovacieho konania rozhodne, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať podľa zákona, postupuje sa podľa § 30 až § 38 zákona.

Ak príslušný orgán na základe výsledkov zisťovacieho konania rozhodne, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona, nasleduje konanie o povolení navrhovanej činnosti podľa stavebného zákona.

Vzhľadom na lokalizáciu, charakter, rozsah a predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie neboli v priebehu vypracovania zámeru identifikované také závažné okruhy problémov, ktoré by bolo potrebné ďalej posudzovať podľa zákona a vypracovať správu o hodnotení.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Návrh súboru kritérií na výber optimálneho variantu vychádzal z predpokladu, že pri výbere optimálneho variantu navrhovanej činnosti je potrebné zohľadniť negatívne aj pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky dotknutého životného prostredia. Potrebne bolo vyhodnotiť vplyvy na abiotické a biotické zložky ekosystémov, ako aj vplyvy na krajinu, urbánny komplex a využívanie zeme a vplyvy na človeka a jeho zdravie.

Rozhodujúca je skutočnosť, do akej miery sa v dôsledku realizácie konkrétneho druhu a rozsahu navrhovanej činnosti môže východiskový stav dotknutého životného prostredia zmeniť v pozitívnom, či negatívnom slova zmysle, pri rešpektovaní podmienok daných všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Pri výbere optimálneho variantu sa prihliadalo najmä na:

- povahu a rozsah navrhovanej činnosti;
- miesto vykonávania navrhovanej činnosti;
- význam očakávaných vplyvov.

5. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Zámer sa predkladá na posúdenie v nulovom variante a jednom variante riešenia navrhovanej činnosti.

Príslušný orgán, ktorým je v tomto prípade Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, na základe odôvodnenej písomnej žiadosti navrhovateľa upustil podľa § 22 ods. 6 zákona od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti – pozri Prílohu č. 3 zámeru.

Nulový variant

Nulový variant je variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala. Pre stanovenie nulového variantu je dôležité poznať v prvom rade súčasný stav lokality v ktorej sa navrhuje umiestnenie navrhovanej činnosti a na základe súčasného stavu identifikovať jeho predpokladaný vývoj bez realizácie navrhovanej činnosti. V súčasnosti je pozemok na ktorom sa navrhuje umiestnenie navrhovanej činnosti využívaný ako orná pôda. Na pozemku pre umiestnenie navrhovanej činnosti sa nenachádzajú žiadne objekty ani dreviny, ktoré by bolo potrebné odstrániť. V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, je predpoklad, že by sa pozemky aj naďalej využívali ako orná pôda.

Variant riešenia navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť rieši výstavbu komunikácií, inžinierskych sietí a prípojek pre 30 pozemkov so zamýšľanými rodinnými domami. Konkrétne siete sú: STL plynovod, vodovod, splašková i dažďová kanalizácia, NN elektrické rozvody a osvetlenie. Ide o možné predĺženie jestvujúcich inžinierskych sietí, činnosť by navádzala priamo na jestvujúcu zástavbu.

Miesto realizácie navrhovanej činnosti: obec Hrnčiarske Zalužany, katastrálne územie Hrnčiarske Zalužany - Parcela (číslo) KN C 996/2, 997/5, 998/1, 3, 999/2, 1001/1, 4, 1002, 1006/1, 1003, 849.

Na základe dostupných informácií o navrhovanej činnosti a dotknutom území, na základe predbežného zisťovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie v etape vypracovania zámeru a na základe informácií uvedených v návrhu dokumentácie pre územné rozhodnutie možno konštatovať, že negatívne vplyvy navrhovanej činnosti pri dodržaní príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov nebudú v prípade realizácie navrhovanej činnosti podľa predloženého variantu riešenia navrhovanej činnosti závažné.

Identifikované a predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti budú s podmienkou realizácie navrhovaných opatrení environmentálne prijateľné.

6. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Výsledný návrh variantu navrhovanej činnosti je vypracovaný na základe dôsledného poznania stavu územia, jeho únosnosti a limitov, hlukových pomerov, emisných a imisných pomerov, možnosti pripojenia na dopravnú a na ostatnú infraštruktúru, požiadaviek požiarnej ochrany, ochrany zdravia, ochrany životného prostredia ako celku a po zohľadnení súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov a technických noriem. Zároveň sú v ňom zohľadnené rozvojové zámery využitia záujmového územia obce Hrnčiarske Zalužany. Účelom realizácie navrhovanej činnosti je vytvorenie územných a technických podmienok pre rozvoj obce prostredníctvom kvalitného trvalého bývania v rodinných domoch v súlade so záujmami obce Hrnčiarske Zalužany.

K výberu optimálneho variantu viedli najmä tieto dôvody:

- lokalita navrhovanej činnosti je umiestnená mimo chránených území prírody a vôd; možnosť dopravného pripojenia na miestne komunikácie (Cintorínska ulica);

- vhodné podmienky pre riešenie súvisiacej statickej dopravy na vlastných pozemkoch a garážach pri rodinných domoch;
- možnosť pripojenia na jestvujúce inžinierske siete (napr. vodovod, elektrické vedenie, kanalizácia, komunikačné rozvody);
- prijateľné umiestnenie vo vzťahu k existujúcim bytovým a ostatným objektom, ktoré sú v dosahu vplyvov navrhovanej činnosti;
- nezhoršenie hlukovej a emisnej situácie v dotknutom území v porovnaní s existujúcim stavom;
- prijateľný vplyv na všetky zložky životného prostredia.

Realizácia navrhovanej činnosti podľa predloženého variantu riešenia je environmentálne prijateľná.

Na základe uvedených skutočností sa odporúča realizácia navrhovanej činnosti podľa predloženého variantu riešenia navrhovanej činnosti.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

K zámeru sú priložené tieto mapové a obrazové dokumentácie:

1. Situácia širších vzťahov
2. Priestorové usporiadanie
3. Rozhodnutie OU-Poltár – upustenie od požiadavky variantného riešenia

VII. Doplnujúce informácie k zámeru

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov

Dokumentácia vypracovaná pre zámer

Projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie – Ing. Martin Magic – TECHPROJEKT, 05/2020

Zoznam použitých materiálov

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrnčiarске Zalužany na roky 2015 - 2021,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1. vyd., Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia (2002)
- Atlas SSR, SAV, SÚGK (1980)
- Fytogeografické členenie Slovenska. Slovenský úrad geodézie a kartografie, Futák J., SAV BA (1980)
- Zoogeografické členenie. In: Mazúr, E., a kol.. Atlas SSR. Veda Bratislava (1980)
- Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území (2003)
- Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská socialistická republika Veda, SAV BA, Michalko, J. a kol. (1986)
- Významné vtáčie územia na Slovensku. Územia z pohľadu Európskej únie. Spoločnosť pre ochranu vtáctva na Slovensku, Bratislava, Rybanič, R., Šutiakova, T., Benko, Š., (eds.) (2004).
- Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE - inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M.(EDS.), (2002)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Poltár (2019)

Právne predpisy

- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení vyhlášky č. 492/2006 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 17/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú národné prírodné rezervácie a uverejňuje zoznam prírodných rezervácií
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Vyhláška MŽP SR č. 397/2003 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstva vypúšťaných vôd, o spôsobe výpočtu množstva vypúšťaných odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku a o smerných číslach spotreby vody
- Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov
- Vyhláška MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd
- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší
- Vyhláška MŽP SR č. 314/2010 Z. z., ktorou sa ustanovuje obsah programu znižovania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a obsah údajov a spôsob informovania verejnosti.
- Vyhláška MPŽ SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší
- Vyhláška MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Vyhláška MPŽ SR č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ...
- Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie

- Nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku

Webové stránky

- www.enviroportal.sk; www.sazp.sk; www.statistics.sk; www.podnemapy.sk; www.google.sk; www.shmu.sk; www.sopsr.sk; www.sguds.sk; www.air.sk; www.pamiatky.sk; www.hrnčiarскеzalužany.sk; www.mojaobec.statistics.sk;
 - 2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru
 - Rozhodnutie Okresného úradu Poltár, upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti
 - 3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie
- Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie nie sú známe.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Senec, december 2020

IX. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia zámeru

VENTeco s.r.o., Šafárikova 63, 903 01 Senec

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Potvrdzujem správnosť údajov uvedených v zámere.

Za spracovateľa zámeru: VENTeco s.r.o., Šafárikova 63, 903 01 Senec

VENTeco s.r.o.
Šafárikova 63, 903 01 Senec

Ing. Tímea Ubreži

Za navrhovateľa: obec Hrnčiarske Zalužany

[Zadajte text]

PRÍLOHY